ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޖަދުވަލު

ފާމަރުކަޖީ ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުން

(ކޮވިޑް-19އާ ގުޅޭ)

7 އެޕްރީލް 2020

ބައްދަލުވުން ބާއްވާނީ މައިކްރޯސޮފްޓް ޓީމްސް މެދުވެރިކޮށް

ފެށުން ގަޑި: 20:00

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު؛ އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

..ކުރަންޖެހޭނެ ކައުންސިލުތަކުގެ ދައުރު ވަރަށް ފުޅާވާން ޖެހޭނެ. އެކަން ކުރުމަށް ބޭކައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަންގަވާފައި އޮތީ ކަނޑައެޅުއްވި ތަރުތީބުގެ މަޖިލީހުގެ ރިޕްރިޒެންޓޭޝަންގެ ސިފައިގައި ކުރަނީކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތެއް ނެތް ބޭނުން މިކަމުގައި ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި މިނިސްޓްރީތަކާއި ވުޒާރާތަކާ ނުވަތަ އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކާ ވެސް ބައްދަލުކޮށް މަޝްވަރާކޮށް ނަގަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިފައި އޮތް ކުޑަ ވަގުތުކޮޅު އަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ސަބް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ޤަވާއިދު ކުރުއްވި ސިޓީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކުރެއްވުމާއި އޮތީ އެ ސިޓީ ކައުންސިލާ އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކުރަންޖެހޭނެ. ހަމަ އެއާއެކީގައި ދެން ރާއްޖޭގެ ކައުންސިލުތަކަށް ހިސާބުހިސާބު ގޮތް ބެލުމާއި ކައުންސިލުގެ ކަންކަން ވިލަރެސް ކުރުމުގެ ގާނޫނީ ބިނާ އޮތީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އެކްޓްގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް ފުރިހަމައަށް ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އެކްޓްއާ އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކުރަން ޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވައިގެން މި ބައްދަލުވުން ބާއްވަނީ. އެހެންވީމާ، މިހިސާބުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ދިގުނުކޮށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އެދެން އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ސިޓީގައި އަންނާނެ މި ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ ވާހަކަ ބައްދަލުކުރައްވާފަ. އެހެންވީމާ، ލޯކަލް އޮތޯރިޓީން ބައިލޯކަލްވަގުތީ ދި ބާރުގަދަ ވީފެށީ ކޮންމެ ބައެއް ކުޑަކުޑަ މިކަމާ ދެމެދުން. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ލޯކަލް އޮތޯރިޓީން ކޮމިޓީއަށް ޝުކުރު. ޝުކުރިއްޔާ. އަދި މިއަދު ބައްދަލުވުމަށް ވަޑައިގެންނެވި ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝުކުރިއްޔާ އެޑްމިން ނިލް. އެހެންވީމާ، ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. ސާފުކުރަން ފުރުޞަތު ސާފުކުރުން ސާފުކުރުން.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޗެއާޕަރސަން ޙުސައިނު ސާފުކުރުން ސާފުކުރުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތަށް. އަޅުގަނޑު ސާފުކުރުން ސާފުކުރުން، އެލް.ޖީ.އޭއިން. ދެން މިއަދު ބޮޑަށް އަސާސީ މި ކޮމިޓީ ކައުންސިލުތަކުގައި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް ބޮޑަށް އެލް.ޖީ.އޭގެ މަސައްކަތްކޮށްދެއްވި ސާފުކުރުން ސާފުކުރުން. ދެން އެކަމަކު ވެސް ކޮމިޓީ ގަވަރނެންސް ކައުންސިލުތަކުގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ހަރަކާތްތެރިވަމުން އެހެންވީމާ، އެ ކައުންސިލުތަކުގެ ވަރަށް ދަންނަވާލަވާނަން ކައުންސިލުތަކުގެ ހުރިހާ ކަމެއް އެ ކައުންސިލުތަކުގެ ބޮޑު ކަމެއް އެބަ ހުރޭ. މިބޭނުން ހާވަދަވާއެކު ނިޒާމް ބޮޑުކޮށް ބޮޑު ކަމެއް. މިހާރު ދެން މިގެ ދެ ކައުންސިލްތަކުން މި ލާމަރުކަޒީ ކުރާގޮތަށް.

އެއް ކޮމިޓީތަކަށް އެއީ މިސާލަކަށް ރަށެއް ތަރައްޤީކުރުން ކޮންމެ ވިޔަސް އަދި ގެއެއް އެޕްރޫވްކޮށްގެން ވިޔަސް
އަދި މިހާރު އެކަށައަޅާފައިވާ ގާނޫނުތަކުގެ ފަރާތުން އެކަށައަޅާނަމަ ޢާންމުކޮށް ފަހުމްވާ ދިރާސާއެއް އެ ކަންތައްތައް މި
އޮންނަނީ ހަމަ ސިޓީ ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގއައި މި އޮންނަނީ އަތޮޅުތެރޭގެ މި ކަމާ އެން.ޕީ.ސީ. ދެން ކަމަކަށް
ނޭޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭނިންގ ސެކްޝަން ސިޓީ ޤައުމީ ބޭނުންވާ ދަށުން މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ،
ނޭޝަނަލް، އެން.ޕީ.ސީގެ ދަށުގައި މި އޮންނަނީ ދި ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގއެއް. އެއް ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގ ވާތީ، ޑިސްޓްރިކް ވާތީ
ރީޖަން ޤައުމީ މި ކައުންސިލްތަކުގެ ބެލުމުގައިވާ. މި ކައުންސިލްތަކުގެ ހަމަ ދަށުން ފަހަރު ބޮޑެތި ވާތީ ސިޓީ ކައުންސިލް ފަދަ
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ. ދެން ދެވަނަ ބައިގައި މި އިންސައިޑް ރީޖަންތަކުގެ. 5 ރީޖަންތަކަށް ބަހާލައި ރީޖަންތަކަށް
ކޮންސޮލިޑޭޓްކުރުމުގެ ބައި. އެބައި ހަމަ އެމް.ޑީ.ޕީ އާގެ ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމުގެ މި ދަށުން. އެހެންވީމާ، އެ ރީޖަންތަކުގެ
ސާރވޭގައި ދި ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގއެއް މި ހިންގަނީ. އެއް ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގ ވާތީ ޤައުމީގައި ވެސް ހަމަ ހިންގާ ގޮތަށް އެއް
ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގ އެއީ އެއްކަލަ ހެލްތު ރީޖަނަލް ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގ. އެބައިތަކަށް ހަމަ މިގޮތުގައި ޕްރޮޕޯޝަނަލް ބޭފުޅުން
ވަޒީފާ ކައުންސިލުގެ. ދެން ދެވަނަ ބައިގެ މި ޤައުމީ ކޮމިޓީގެ ރީޖަނަލް ކައުންސިލްތަކާއި. މިސާލަކަށް ޕްރޮޕޯޝަނަލް
ބޭފުޅުން އެހެންނޫނީ ކައުންސިލުން ގެއެއް ކޮންޓްރެކްޓަރު އެ ގެއިން އެ މިހާ، އެ ބައި ޖަގަހަ މިހާ އެ ރީޖަނަލް ކޮމިޓީގައި އެ
ގެ ސަރަޙައްދުގައި ދެން މިސާލަކަށް މި ހަމަހަމަ ކައުންސިލް ކޮމިޓީ. ހުރިހާ އެބައިގެ ކޮމިޓީ ވެރިކަން މިސާލަކަށް
އެ މިހާރުގެ ބޭނުންވާ ކައުންސިލްތަކުގެ ކޮމިޓީ ކޮންޓްރެކްޓަރ. އެހެންވީމާ، އެ ކޮމިޓީގެ ސަރުކާރު ކޮމިޓީ ޕްލޭނިންގ ވަރަށް
ބޮޑަށް ކައުންސިލްތަކުގެ އެމް.ޑީ.ޕީ.އާއި ދެކޮޅަށް އަޅާލާ މި ކައުންސިލް މި ދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ބަލާލާއިރުގައި މި
އިންސައިޑް ރީޖަންތަކުގެ މާލޭގައި ނެރަމުން ރީޖަނަލް ސިޓީގެ ބޮޑުމުގެ ދަށުން މި އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ބައިގައި މި އޮންނަނީ
ޗޭންޖް ޕްލޭން ހުރިތާ. ޗޭންޖް ޕްލޭނިން ބަޔަކަށްބަދަލު އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ބައިގައި ޗޭންޖް ޕްލޭން ހުރިތާ މިއޮންނަނީ
ރީޖަނަލްގައި އަޅުގަނޑުގެ ޑިސެންޓްރަލައިޒް ބަޔާން ކައުންސިލް ރިސޯސްތަކަށް މި ކޮމިޓީ ކޮމިޓީތަކަށް. ކޮންމެ ރީޖަނަކީ އެއީ އެ
ރަށެއްގައި އެ ރިސޯސްތަކަށް ހުރިހާ ތަނެއް ފަރާތުން ހިމެނޭ ރިސޯސް ޑެވެލަޕް ބޭނުން ކުރަން އެޅުވިފައި ޑިސެންޓްރަލައިޒް
ބެލެހެއް ކޮންމެ ރަށެއް ޓެކްނިކަލް ރިސޯސްތަކެއް ރަށެއް ހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ޑިސެންޓްރަލް ސިޓީގަ މި
ރީޖަނަލްގައި މި ކޮމިޓީގައި މި ބެލެހެއްޓުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ބައިގައި އެ ޤައުމީ ޗޭންޖް ޕްލޭން މި
މައިގަނޑު ޑިސެންޓްރަލް މި ކޮމިޓީ ކަމެއް އެ ރިސޯސްތަކާ ކޮމިޓީތަކާއި އެއީ އެއް ރަށެއްގައި ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް
އަދި ރަށްރަށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ކައުންސިލްތައް ދެން ހަމަ ހެލްތު ރީޖަނަލް ކައުންސިލްތައް. ދެން އެ ކައުންސިލްތައް ހުރި
އަޅުގަނޑު ރީޖަނަލް ހެލްތްކެއާ ހެލްތްކެއާ ރިސޯސް އެހެންނޫނީ ދެ ރީޖަނަލް ހެލްތްކެއާ ހެލްތްކެއާ ރީޖަނަލް
ހެލްތްކެއާ އެހެންނޫނީ ސިޓީގެ މަރުކަޒުތަކުގެ ބޮޑުމުގެ ދަށުން. ދެން ހަމަ އެ އަޅުގަނޑު ޗޭންޖް ޕްލޭން ދަށުގައި އެބައިތަކު

ރަނގު ޚިޔާލުގެ ބޭސިކް ފުރުރެއް. ދެން އާދައި ވެސް ހަމަ ކައުންސިލު ހިމެނޭ. އާދައި ވެސް އެ ކޮމިޓީގެ ޗެއާރމަން މި ކުރައްވަނީ ހޮސްޕިޓަލް އެހެން ނޫނީ ސިޓީއި މަރުކަޒުތަކުގެ ޑިރެކްޓަރުކަމުގައި އިންނަވާ ބޭފުޅެއް. ދެން ވައިސް ޗެއާރމަން މި އުޅުއްވަނީ ކައުންސިލުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތް. އަޅުގަނޑާ، ކައުންސިލު ރައީސުގެ ދެބައި ކުރަދާ ފަރާތް. ދެން އޮތް ސިޔާސީ ތަރަމެއްކަން ބަލަހައްޓާނީ. ހަމަ އެ ބާރުތަކުގެ އެއްކަލަ މި ކައުންސިލް މި ބަރީދުގެ އަސާސީ ތި ބަލަހައްޓާ ސިޔާސަތު ކަމުގައިވާ މުވައްޒަފުން ދަނީ ހަމަ ސަރުކާރުގެ ބަޔަކު ބަލަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ ކަމަށް ފެންނަނީ ދަށުން. އަދި ކައުންސިލުގެ މެމްބަރުން ކުރަމުން ގެންދާ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބަޖެޓް ދެކޭގޮތުން ހަމަ ދެން އަދި ކައުންސިލުތަކުގެ އިތުރުން ދިރާސާކުރާ ކަންކަމާއި މަސައްކަތްތައް ދިޔުމަށް އިސްކަން ދޭނެ ތަޢުލީމީ ބޭފުޅުން. އެހެން ބައެއް ދާއިރާތަކުގެ މިގޮތުން ދަނީ މި ކައުންސިލުގެ މެމްބަރުން ދެކޭ ސަރުކާރުގެ ބާރުތައް ދީގެން ކައުންސިލުތަކުން ހިންގާ ބަދަލުތަކަށް ނުބަލާ ކޮމިޓީތަކުގެ ސިޔާސަތު ތަންފީޛުކުރެވޭ ގޮތަށް.

ކައުންސިލު ހިއްސާކުރާ އިދާރީ މުވައްޒަފުން އަދި ކައުންސިލުގެ މެމްބަރުން ތަމްސީލުކުރާ ކޮމިޓީގައި އެހެން ދާއިރާތަކުން ހޮވޭ މެމްބަރުން ހިމެނުމަށް. ދެން އެ ކައުންސިލުގެ ބާރު ބެހޭ ގޮތުން ބަލަހައްޓާ ކަމަށް ފެންނަނީ. އަދި ކައުންސިލުތަކުން ކުރަމުން ގެންދާ މަސައްކަތް މި ހިސާބުގައި އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބޭނުން ދިނުމަށް ބެހެއްޓިފައި ނެތް. އެކަމުގެ ބަދަލުގައި ހަމައެކަނި ކައުންސިލުތަކުން ޚިދުމަތްތައް ދިނުމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ މަސައްކަތް.

ދެން އެ ކައުންސިލު ދާއިރާ ހުރިހާ ރަށެއްގެ އަންހެނުން ތަމްސީލުކުރާ ބައެއް ހިމެނުމަށް. ދެން މި ކޮމިޓީގައި ދާއިރާތަކުގެ ތަފާތު ޚިދުމަތްތައް ދިނުމަށް ބެހެއްޓި ކަމަށް ފެނޭ. އަދި ކައުންސިލު ދާއިރާތަކުގެ ތަފާތު ބޭނުންތަކަށް ބަލާ ކުރާ ކޮމިޓީތަކުގެ އިތުރުން މި ކަމަކީ ކުރިއަށް އޮތް ދުވަސްވަރު ކައުންސިލުތަކުން ކުރާ މަސައްކަތް މި ކުރާ ހަމަ ބަލަހައްޓާ ފެށުމުން ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެން މިހާރު އަދި ޓާރމްސްއޮފް މި އިންނަނީ؟ އެހެން. އަދިވެސް އެހެންގެ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނިމޭ. އަނބުރާ ކޮންފަރމް އެހެން.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޕްރެޒިޑެންޓް އާދަމް ޝަރީފް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަ ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އަސްލު މި އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ތެރެއިން މި ވަގުތުގައި ތަންފީޒުކުރުން ފަށާފައި.
އެއީ ތަންފީޒުގެ ކުރިން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ފުރަތަމަ ސަރުކާރުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހޯދިގެން ކުރިއަށް ގެންދަނީ.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ތެރެއިން މި ވަގުތުގެ ގޮތުގައި ޓީމް ހު ޕްލޭސްމަންޓް ވީ.
ޓީމް ޕްލޭސްމަންޓް ކަމަށް ބަލާފައި ހިނގާ. އެހެންވީމާ، އެކިސާބަކުން ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިދެ ތެރެއަށް ވަދެގެން
އަޅުގަނޑުމެން ފެށޭ ކައުންސިލުތަކުގެ އެންޑިޖިޓް ނޑާ، ނޑާ ކަމެއް މިހެން ފޮހަކާ ދިރުމާލުން ކައުންސިލުތަކުގެ
ރަނގަޅުވާ ގޮތުން އަ ރިސޯސްޓްރާންސްފަރ ކުރެވޭތީ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް މި ކުރީ. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވިސްނުނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ކައުންސިލުތަކަށް ވެސް އޮންޓްރޭއިލުވާ ގޮތަށް މި ރިސޯސްޓްރާންސްފަރ ކުރެވިފައި މި އޮތީ. ދެން
ޝުކުރިއްޔާ އެވިދާޅުވި މިހާރު ބަޖެޓަކީ ހަމަ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގޮސް. މިގޮތަށް މަސައްކަތް ގޮތަށް މިއަދު ދި
ބަޖެޓު. އެއީ ފިސްކަލް ރިސޯސް ޝެއަރިންގ ކައުންސިލްތަކުގެ ރިސޯސްސް މި ދީނީ. ފިސްކަލް ރިސޯސްސް އަޅުގަނޑުމެން މި
ބަދަލުކުރީ. ހަމަ މިހާރު ދީނީ ފިސްކަލް ބަޖެޓުގެ ބޯޑުލިމިޓްގެ ރޫލްސް ކަނޑައަޅާފައި ގޮތަށް ކަމަށް ގޮތަކަށް. ދެން
އެހެންނަމަވެސް، މި ކައުންސިލްތައް ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން އަދި ދެން މިއަދު ފުލުހުންގެ ގޮތުން ރަށްރަށުގައި މި
ފެނިގެން އައިސް ގެއްލި އެކިކައުންސިލުތަކުގެ ހުރިހާ ރިޕޯޓުތަކެއް އެކިގޮތްގޮތުން ނުވަތަ ކައުންސިލްތަކުގެ ދެނެގަނެގެން
ހުށަހަޅާ އެއްބަސް ދުވަސްވެގެން ކަމަކީ ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި ފިސްކަލް ކައުންސިލްތައް ޑިސެންޓްރަލައިޒް ކުރި ބަޖެ
މަސައްކަތްތަކެކޭ. އެއީ އަސާސީ ކޮންމެ ވާހަކައެއް ބަރުލަމާނީ ކައުންސިލުތައް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް އަދި ދެއްވާ އަ
މިހުނަރު ފޮނުވި. އަ ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދާ ފުރުޞަތުތަކެއް ލިބިފައިވާ ހަމަ ކައުންސިލުތަކަށް މި ރަށުގެ ރާއްޖޭގެ ކަމަކީ ހަމަ
ކައުންސިލުގެ ޕޮލިސީ ވެފައި އޮތްގޮތަށް ބަޖެޓް އަ ކުރިއަށްގެންދިޔައީ ފަސޭހަ. އަ ހަމަ ބޭނުން ބަޖެޓަކީ އަ ދަނީ
ކައުންސިލުތައް ފާސް ކަމުގެ ރިސޯސްގެ ބަޖެޓުގެ ފަރާތުން ވިދާޅުވި ދެން ޕްލޭނިންގ ދެވޭ ފިނޭންޝަލް ދެކުނު މިޔަވަހުގެ
ބެލެނިވެރި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފިސްކަލްއާ. އެއީ ފިސްކަލް ރިސޯސްސް ދީނީ ޓްރާންސްފަރސްކޮށް. ކައުންސިލު
ރިސޯސްސް ދީނީ ކައުންސިލުތަކަށް ކުރެވޭ އަޅުގަނޑު ހަމަ ބޭނުންކޮށް. އިޖުރާއަތު މި ދިރުމަށް ބިލެއްގެ ހަރުގެ ފުރަޞަތު
ފިސްކަލްއާ މިސާލަކަށް ޙަވާލުކޮށް ފިނޭންސް ވަރަށް އޮރިގާ ޑޮނޭޝަން ހިނގާ ބަޖެޓް ފަސޭހަ. އަބަދު
ފިސްކަލްއާ އަބަދު ބަޖެޓް ފަސޭހަ. ދެން އެކަށީގެން ދީނީ. ދެން މިދެމުން އިތުރަށް ވަރަށް ޝެއަރިންގ ކައުންސިލް ފިސްކަލްއާ
އަޅުގަނޑުމެން މި ބަދަލު އެހެން ނުވާން ކައުންސިލް. އެހެންނަމަވެސް، ދެން ވިސްނާށް މި ޝެއަރިންގ ކައުންސިލް ފިސްކަލްއާ
ވެސް މި ކުރަންޖެހޭ ޕްރޮޖެކްޓުގައި ކައުންސިލުތަކުގެ ވެސް އަންބަޖެހެވުން މިހާރުވުން މި ދީނީ. މިހާރު މި

ބައްޔާރުވާން މިކުރާ މަސައްކަތަކީ މުޅި ރާއްޖޭގައި މިހާރު މުޅި އޮޕަރޭޝަންގައި ކޮންސޮލިޑޭޓްވެފައި މިހިރީ މާލެ ރީޖަންގައި ކޮވިޑް ޑިސްޕެންސަރީ ނުވަތަ ބަޔި މިހާރު ފެށިއްޖެ ކަމަށް ވަނީ އެ ބޮޑުބުނުލާއި ކަރަންޓީނުކުރުމާއި އައިސޮލޭޝަނުކުރުމާއި މާލެ ރީޖަނުގައި ދާ ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، މުޅި މި މާލެ ރީޖަނުގައި މިކަން ކުރެވޭ ވަރަށްވުރެން ފުޅާކޮށް މުޅި ރާއްޖޭގެ އެތަން މިތަނުން ފުޅާކުރެވޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ވެސް މަސައްކަތްކޮށްދޭން ގޮތުގެ ފުރުޞަތު ހުރިގޮތުން އެއަށް މިހާރު އަދިގަބޫލުކުރެވޭ ބައްޔާރުވާގޮތުން މި ރަނގަޅު. މިހާރު ރީޖަނާގާގައި މި ޢަމަލު މާލެ ރީޖަން ނުލައި އިތުރު 5 ރީޖަނެއް ގާއިމުކުރާނީ 5 ސަރަހައްދުގައި ގާއިމުކުރާނެ. އެއީ ހއ، ހދ، ށ، އެއީ އެއް ރީޖަން. ދެން ނ، ރ، ބ، އެއީ އެއް ރީޖަން. ދެން ކ.މާލެ، އއ، އދ، ވ ހިމެނޭ ގޮތަށް އެއީ މާލޭ ރީޖަން. ދެން މ، ފ، ދ، ތ އެއީ އަނެއް ރީޖަން. އޭގެއިތުރުން ގއ އާއި ގދ އެއީ އެއް ރީޖަން. ދެން ފުވައްމުލަކާއި އައްޑުއަތޮޅު އެއީ އަނެއް ރީޖަން. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ރީޖަނެއްގައި ވެސް މިހާރު ކޮވިޑް ޚާއްޞަ ހޮސްޕިޓަލެއް ގާއިމުކުރެވޭނެ. މާނައަކީ ގާއިމުކުރެވިފައި ހުރި ހޮސްޕިޓަލުގެ ތެރެއިން ކޮންމެވެސް އެއް ހޮސްޕިޓަލެއް ކޮވިޑަށް ޚާއްޞަ ކޮށްގެން މިހާރު އެ ބައްޔާރުވާ މިހާރު އެ ދަނީ. މިއަދު 5 ރީޖަނުގެ ވެސް ހުރިހާ ހޮސްޕިޓަލުގެ މިހާރު ކޮންޓްރޯލް ކުރުވުމުގެ އެހެން ގެންނަންޖެހޭ މަސައްކަތްކޮށްފައި ކުރަން. އަދިގަސްޓުމަރ ޓެސްޓިންގ މިހުންނާ އެކުގައި މި ހުރިހާ ތަރާކާތަކީ ގޮތަށް ޖެހޭނެ ބައްދަލުވުމުގައި އޮތީ ހޮސްޕިޓަލަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ރިސަރޗް ކުރައްވާފައި ސަލާމް އިންޖީނިއަރުން އެ ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ކުރަށްވައި އެ ހުރިހާ ޤީމަތު މަސައްކަތްތަކެއް ކޮށްގައި މި ހުރީ. މިހާރު ފޮރުތަކުގައި އޮތީ ގޮތުން ފައިސާއާ މިއިން ކޮންމެ 5 ރީޖަނުގައި ކޮންމެ ރީޖަނުގައި އައިސިޔޫ، 20 އައިސިޔޫ ބެޑް ގާއިމުކުރެވޭނެ. އޭގެ އިތުރަށް 30 އައިސޮލޭޝަން ގާއިމުކުރެވޭނެ ކޮންމެ ސަރަހައްދުގައި. މާލެ ރީޖަނުގައި 100 އައިސިޔޫ ގާއިމުކުރެވޭނެ. އެ މަސައްކަތްތަކަށް ހަމަ މިހާރު މާލޭގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ކުރިއަށް ގޮސްފައި އޮތީ. އަޅުގެ ޓާގެޓަކީ ކުރިއަށް އޮތް 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި 5 ރީޖަނުގެ ކޮވިޑް ފެސިލިޓީސްތައް ނިންމާލުން. ހަމަ އެގޮތަށް މިހާރު ޕްރޮކިޔުމަންޓުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭ މިހާރުން މިއަދުގެ ފަރާތުން ހޮސްޕިޓަލްތަކަށް ހަވާލުކުރެވިފައި އެ ހުރީ. އެންމެ އުޅޭ ކޮވިޑް ހޮސްޕިޓަލަށް ބަދަލުކުރަނީ ސ.ފުނަދޫ ހޮސްޕިޓަލް. ދެން ދެވަނަ ރީޖަނުގައި ބ.އޭދަފުށި ހޮސްޕިޓަލް ބަދަލުކުރަނީ ކޮވިޑް ހޮސްޕިޓަލަކަށް. ދެން މާލެ އަތޮޅުގައި ދެން ހުރީ މާލެ. އެއީ މާލޭގައި ވަކި ގެއްލަ އެކްސްޓެންޝަންގެ މަސައްކަތްތައް މިހާރު އެގެރި. ހުޅުމާލޭގައި މިހިރީ ބެނޯޓް ބަދަލުވެގެންދާ ކޮވިޑް ހޮސްޕިޓަލަކަށް. އޭގެ އިތުރަށް މި އެހެން ފެސިލިޓީސްތައް މާލެ ސަރަހައްދުގައި ހުންނާނެ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް މި ލ ރީޖަނުގައި ލ.ގަމުގައި ހޮސްޕިޓަލް ބަދަލުކުރެވިގެންދާނީ ކޮވިޑް ހޮސްޕިޓަލަކަށް. ދެން ރީޖަނަލް ހޮސްޕިޓަލް ކޮވިޑް ހޮސްޕިޓަލަކަށް ބަދަލުވެގެން ދިޔައިމަ އާއްމު ބަލިމީހާ އެހެނިހެން ފަރުވާއަށް ގޮސްފައި ހޮސްޕިޓަލަށް ވީހާ ހަމަ ސަރުކާރުގެ ހުރި ގޮތަށް

މި އެގްރީމެންޓުގައި ހެދިފައި ހުންނާނީ. ދެން އޮންނާނީ އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގައި ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް ބަދަލުވެގެންދާނީ ކޮންމެ ހިސާބު ރިޕޯޓަކާ ޕްރޮޖެކްޓް. އަދި އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހައި، ހަދު އެ ސަރަހައްދުގައި އިތުރު ފުލުހުންގެ އަނބުރާ. އޭރު ދިރާސާކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުން ފުރަތަމަ ހަމައެކަނި ދަތުރުކުރާފައި ބަލާ 3 ދުވަހު މިހާރު ގެންނަވަން ޖެހިއްޖޭ ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތުޖެހިފައިވާ ދިރާސާކުރުމަށް ޒަމާނީ 3 އަހަރަށް ދެމެހެއްޓެނިވި 3 ބަޔާ އަހަރުދުވަސް ހުރިހާ ދިރާސާކުރުމަށް. އަދި އިތުރަށް ފުރިހަމަކުރުމުގައި ވެސް ހުރިހާ 3 އަހަރުދުވަހު ފުލުހުންގެ އެހީ. އޭރު ބަދަލުވާ ދަރަޖަކުރުމަށް މިހާރު ނަގާފައި ގަނޑުވެރިން ނަގާނެ ބަދަލު ނުކުރެވޭ ހާލަތުއް ހިނގައިދާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ވެރިޔާ ބޭނުން އެ ފަރާތަށް ދިނުމަށް ބަލާއި. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ ފަހަރު ބޭނުންކޮށް އަލަށް ބޭނުންވާ ބަރާބަރު ވަގުތުގައި 106 އަހަރު ފުރިހަމަވެސް ގައިމުވެގެން ދުވަސްވެގެން މުސާރައެއް ފަރާތުން ހިނގައިދާ ހާލަތުގައި މަސައްކަތް ކުރަން. އޭރު ދެން މިހާރު ބޭއްވުމާއި، މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރިއަށްގެންދަނީ ވެސް މިގެ މަސައްކަތް ބަޔާއި ހަމަ އަޅުގަނޑު ކުއްލިއަކަށް އެކަން ބިލުކުރެވޭނީ ޕްރޮޖެކްޓް ފުރިހަމަކުރުމަށް ވެސް މިހާރު އަނބުރާ ބަޔާން މި ކުރަނީ. އަދި އިތުރަށް ރަށެއް ހިތާ ރަށް ކުއްލިއަކަށް ވެސް އެހެންބޭފުޅުން ބަލާނެ އެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ މިހާރު. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކުއްލިއަކަށް ވަގުތުގެ ކުއްލިއަކަށް ގެނެސްދިނުމަށް ވަގުތުގެ ކުއްލިއަކަށް އެއްކޮށް ވާހަކަދައްކަމުން މި ދަނީ ހޯއްދަވާފައި ދިރާސާކުރެވިދާނެ ގައިމުކުރަމުން ރަނގަޅުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ބޮޑު އެބަދަލުތަކުގައި ޖަވާބުދާރީވުމަށް ބޭނުންވާތީ ރަމްޒީގޮތުން ބޭނުމާއި ހުރިހާ ވާހަކައެއް. ދެން އެމަސައްކަތް ވެސް ކުއްލިއަކަށް ހަރަކާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ދެންނެވުމުން މި ދަނީ. ކޮންމެ ރިޕޯޓުގައި ފުރަތަމަގައިވެސް ބޭނުންވާ 165 އިންޖީނިއަރުން ހަމަ އެކަމަށް ދުވަހު މުޅި ޕްރޮޖެކްޓް ފުރިހަމަކުރުމަށް ހާލަތުގައި ބޭނުމާއި ޖެހިލުންވެރިވާ ހުރިހާ ގޮތަކުން ގޮތަށް އެ ގަޑިއަށް ގުޅުއްވާ ގަނޑުވެރިން ސީދާ ބަދަލުތައް. އެ ހަމައެކަނި ކަންތައްތަކެއް ނޫނީ ޒިންމާ އުފުލާ ބޮޑެތި ގަވާއިދާ ވެރިޔާއި ހަމައެކަނި މިޒާޖަކާއި ހަރުދަނާ ސީދާ ބޭފުޅު ޓާރިފް ކުރެވޭނެ. ވެސް ހަމަ ކުރީ ޕްރޮޖެކްޓާ މަސައްކަތްކުރަން ހަރުދަނާކޮށް ބޭނުންކުރަމުން މިހާރު 45% މިހާރު، މިގޮތުން އެއްބަސް ބޭނުންވާ 55% މިގޮތުން ވަރަށް ބޮޑު ކުރުމުގެ ހިސާބު މި

އޮތް ގައިމުކުރެވޭ ރިޕޯޓް ފުރިހަމައަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެގޮތް ކުރުމަށްޓަކައި ބައްދަލުވުމާ ވަރަށް ރަނގަޅު އިނގޭތޯ.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޗެއަރމަން ޖަނަރަލް އާދަމް ޝަރީފް ޢުމަރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އޭގެ ދަށުން މިހާރު މިދަނޑުވެރި އަބްދުލްޝަރީފް ދާ ގޮތަށް އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އެގޮތް އިނގޭތޯ. ދެން މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު ހުޅުވާލާނަން ޢާއްމު ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން މިހާރު މިވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި ހާޒިރުވެވަޑައިގަންނަވާ 5 މެންބަރުން ވެސް ބައިވެރިވެވަޑައިގެން އެބައިންނެވި. އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކުރަމުން މިގެންދަނީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޗެއަރމަން ޖަނަރަލް އާދަމް ޝަރީފް އަދި ޗެއަރމަން ޖަނަރަލް ޝަމްދޫން އާދަމް. އަޅުގަނޑު އަދިވެސް އެއްފަހަރު ހަމަ ހަނދާންކޮށްދެން ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ޒޫމްކޮންފަރެންސް ސިޓީން މި އިމަރޖެންސީ ކަންކަމުގައި މަރުކަޒުތަކުން އެކަންކުރީ އެއީ ވަރަށް ޒަރޫރީ ކަމެއް. ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޚިދުމަތްދެވޭ ބޭނުންފުޅުވާ މި އުނދަގޫ ވަގުތު ޒަމާނުގައި ހިންގާ ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލްތަކާއި ބައްދަލުކުރުން ގުޅޭގޮތުން ހިންގަމުން ދާ ކަމެއް. މި ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލްތަކުން އެކަން މަސައްކަތް ކުރާތީ ރަށްރަށުގެ މަޝްވަރާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ވަރަށް ގިނަ ކައުންސިލްތައް.

އަޅުގަނޑުމެން ކާބޯތަކެތީގެ ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭގޮތުން މަސައްކަތް ކުރަމުންދާތީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަރަކާތްތެރިކަމާ ބެހޭ ކަންކަން ބެލުމަށް ތަންތަނުގެ ދިރިއުޅުން ވަނީ ހުއްޓުމަކަށް ކޮށްފައި. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކޮވިޑް ކަރަންޓީނުގެ ރާއްޖޭގެ ބާރު މިފަދަ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ހިންގާ ބިލްތައް މުހިއްމު ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދަން. ބޭރުން ރާއްޖެއަށް އަންނަ ބަދަލުގައި މިފަދަ ކަންކަން ބެހެއްޓުމަށް ކުރަންޖެހޭ ހިތްވަރު ކުރަން މި އަހަރު. ރާއްޖޭގެ ހިނގާދިޔަ މަސައްކަތް ވަރަށް ބޮޑު ކުރަނީ ކޮންމެ ރަށެއްގެ ސިފައިންނާ އެކު ފުލުހުންނާއި މަސައްކަތްކުރަން އަދި ވަކިވަކި ދުވަސް މަސައްކަތްކުރަމުން ގެނެސްދޭ ފަރުދުންނާއި ފަސޭހަ ގޮތުން އިތުރު ޚިދުމަތް ދޭ ކަމަށް ބަލާއިރު ހުރިހާ ބަޔަކަށް ވެސް ޚިދުމަތްތަކުގެ ވަގުތު ބޭނުންކުރާނެ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ. އިންތިހާ، މި ހާލަތުން އަރައިގަތުމަށް ބޭނުންވާ މުއާމަލާތު ވަރަށް ގިނަ ކަންކަމެއް. އިންތިހާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދިނީ ބާރުގެ މި ހާލަތުން އަރައިގަތުމަށް ބޭނުން ކުރާނެ މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރުމުގައި އިނގޭތޯ، މި ސިފައިން އިމަރޖެންސީއާ ގުޅޭކަންތައްތަކަށް ތިޔަ ދުވަސް. މި ކޮވިޑް ގުޅިގެން ރިސްކްގެ ހަލާކުގައި ކުރަމުން ބަޔަކު ރިސްކްގެ ގާތުގައި މި ހާލަތުން އަރައިގަތުމަށް ބަހައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާބެހޭ އިޖުރާއާތު ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންތައްތަކުގެ ދައުރު މާ ބޮޑަށް ވާ ކަންތައްތަކަށް ދެއްވާނެ ކަމަށް. އިންތިހާ

އެކަން ތަންފީޒުކުރުން އަސްލު އަތޮޅުކައުންސިލްތަކުގެ ބާރުތަކަށް. ދެން އަތޮޅުކައުންސިލްތަކުން ހުރީ ރައްޔިތުންގެ މުއްދަތުގައި
އަތޮޅުކައުންސިލް މަޖިލީހުން ސަރުކާރަށް ހުށަހަޅާ ރިކޮމެންޑޭޝަންސްތަކެއްގެ ގޮތުގައި އަތޮޅުކައުންސިލުން ލާމަރުކަޒީ
ކޮމިޓީއަށް މިހާރު ކަންކަމުގެ ކަންކަން ދެނެގަނެ ރައްޔިތުންގެ ތަރުތީބުގައި ހަމަހަމަކަން. އަޅުގަނޑަށް، ރައްޔިތުންގެ ވަރު
ހަމަހަމަކުރުމުގައި މި ސަބް ކޮމިޓީން އަތޮޅުކައުންސިލްތަކުގެ ޒިންމާއެއް އޮތް ބައެއް ކަންކަމުގައި މުއްދަތުގައި އަތޮޅުކައުންސިލް
އެބަޖެހޭ އަތޮޅުކައުންސިލްގެ ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީއަށް އެހެނަސް ބާރުތަކާ މަޝްވަރާކުރުމުގައި އެ ހަމަހަމަކަންޖެހޭ
ހަމަހަމަކުރުމުގައި ރިޕޯޓް ހަމަހަމަ އަޅުގަނޑުމެން. އަޅުގަނޑު، މެންބަރުންގެ ސުވާލުތަކަށް އަތޮޅުތަ ފުރުސަތު
އަރުވާނަން. ހަމަ ޓެކްނިކަލީ ލިޔުމުގައި ފުރުސަތު ބަދަލުކުރު ބަދަލުކޮށްގެން ބާރުތަކާ. އާދެން އެ ކުރުކޮށްލަން
އަތޮޅުތަ ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ފުރުސަތު ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުމްތާޒް.

<u>ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުމްތާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެކުނު ދާއިރާ އިނގޭތޯ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެކުނު ދާއިރާ މަޢާފުކުރައްވާ. ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުމްތާޒް.

<u>ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުމްތާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް. މުޙްތަރަމް ރައީސް ވާހަކަދެއްކެވި ގޮތަށް އަތޮޅުކައުންސިލްތަކުން ބަޖެޓުގައި އަތޮޅުކައުންސިލްތަކާ، މި
ކޮވިޑް 19 އާއި ގުޅިގެން އާއިލާ އާއި ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރާ ނުރައްކާ އަދި ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުތަކަށް ދެކޭގޮތް ކޮބާކަން ބަލައިލުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ
އަސާސީ ބަލައިލުމަށް ކައުންސިލްތަކަށް ސަރުކާރުން ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ އެއްބައި ބަލައި ކައުންސިލްތަކުގެ
ބަޖެޓް ކާބައިތޯ އަދި ކައުންސިލްތަކަށް ސަރުކާރުން ނަގާދޭ ހަރުދަނާ ނުނިމޭ ކުރި ޓަކައި މަސައްކަތްތަކަށް
ކާބައިތޯ ވިޔަފާރިތަކަށް؟ ނުނިމޭނަމަ އެއްވެސް ގޮތެއް ވިޔަފާރިތަކަށް މި ބަދަލުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަދަހިކޮށް އިނގޭތޯ.
މިސާލަކަށް ކައުންސިލްތަކުގެ ރަށްރަށުގެ ފެހިފަރިތާ ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރި ނުދާފަ އަސާސީ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ނުނިމޭ
ކައުންސިލްތަކުން އެބަޖެޓު އަތޮޅުކައުންސިލް މި ބަދަލުނަމަ ފައިސާކުރެވިފައިވާ، ނުވަތަ އާއިލާތަކުގެ ތަރައްޤީ އަށްވުރެ
ބޮޑު ނުނިމޭ އަސާސީކޮށް ކާކު އާއިލާތަކަށް. މިސާލަކަށް ހިތަށް މިހާރުތޯ ވަޒީފާއިން އެކަކު ކުރިކުރުމަށްވާ
ނުނިމޭނަމަ ކާބައިތޯ މިކަންތައްތަކަށް ހިންގުމަށް ސަރުކާރުން ރަށްޓަކައި އެއް ޕްރޮގްރާމް އަދާކުރަން ގޮތަކީ

ކޮބައިކަމަށްތޯ ތި ބޭފުޅުން ރަޖާކޮށްލައިވަނީ ނުނިއްމާ ކައުންސިލްތަކާ ދުރުވެރިކަން؛ އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުން ރަޖިސްޓަރީގައި ކައުންސިލްތަކާ ދުރުވެރިކަން ސަރުކާރުން ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ހިންގުމަށް އަމާޒުކުރެވޭނެގޮތެއްނުވޭ. އެއީ ރަށްރަށުގައި ވިޔަފާރިތަކަށް ކޮށްދެއްވާ އަސަރުތަކަށް ދެކެނަގޮތުގެ އެޕްރޮގްރާމްތަކަށް އެ ވިޔަފާރިތަކަށް އަމާޒުކުރެވޭނެގޮތެއްނުވޭ. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް ދެކެނަގޮތުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ މަސައްކަތެއް ކުރިއަށްދާނަމަ މިއީ އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ބޭނުންވާ އެއްޗެއް. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އާދަމް ޝަރީފް ނުވަތަ ޝަމްއޫން ކޮންމެވެސް އެއް ބޭފުޅަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް އަރުވާނަން ޖަވާބުދެއްވުން.

<u>ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާދަމް ޝަރީފް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އަޅުގަނޑު އާދަމް ޝަރީފް އިސްގަތީ. އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާނެއް ދަންނަވާލަން މިވަގުތު ބޭނުން މި ކުރަނީ އެޕްލިކޭޝަންތަކުގެ މި ކޯޑެއް ޕްރޮކިއުއަރމަންޓް ބައި ޕްރޮކިއުއަރމަންޓް ބައި ބޭނުން މި ކުރަނީ. އެގޮތް އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުރާ އެއްކަމަކީ ރަށްރަށުގައި ހާލުގައިޖެހޭ، މިސާލަކަށް ކާޑު ނެތުމާއި ކާޑު ނުލިބުނު ކޮންކޮން ރަށްރަށްތޯ ބެލުމާއި، މިގޮތަށް އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް ނުލިބޭ ރަށްރަށް ކޮބައިތޯ ބަލައި އެ މަޢުލޫމާތުތައް އެއްކުރުމާއި އަދި ރަށްރަށުގައި ބިދޭސީން ވެސް އެބައުޅޭ ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް. ބިދޭސީންނާ ގުޅޭ އެކިކަންކަމާ މަޢުލޫމާތާއި ނުލިބޭ. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ ދުވަސްވަރު ހެދި ވޯކްޝޮޕްތަކުގައި އަދި ރަށްރަށުގައި ބޭސް ބޭނުންވާ ހެލްތު ރިޕޯޓްތަކާއި ވިޔަފާރިތައް، މި ބާވަތުގެ މަޢުލޫމާތުތައް އަޅުގަނޑުމެން މި ފަރާތް ހޯދާލައި އެ ދީގެންނެވި ބޭނުންވާ ބޭފުޅުންނަށް ދެވޭނެ ގޮތަކަށް ރާވަމުން މި ދަނީ ކައުންސިލްތަކާ މި ގުޅިގެން މަސައްކަތްކޮށްގެން. ރަޖިސްޓްރީގައި ހަމަ ޑޭޓާބޭސް ކައުންސިލްތަކުން ދެމެހެއްޓުމަށް ސަރުކާރުން ދީފައި ހުރި ވަސީލަތްތަކާ ގުޅިގެން ކައުންސިލްތަކުގައި އިންޓަރނެޓް ކަނެކްޝަން ހުރިގޮތާއި ކުރިން އެޕްލިކޭޝަންތަކުގެ ވަޒަންކުރުމުގައި ފަރުމާކުރި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިވަގުތަށް ހަމައެކަނި ހިންގަމުންދާ ސިސްޓަމް އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅަށް ދެނެގަތުމަށް، ކައުންސިލްތަކުން ދެވޭ މި ބޭނުން. އަދި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާހިތަކީ ހުރިހާ ކައުންސިލްތަކުން ލިސްޓު ބަލައިލުމުގައި ކައުންސިލްތަކަށް ދީފައިވާ ހޭލުންތެރިކަން ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ކުރަމުންދާ ކަމެއް، ރަޖިސްޓްރީގައި ވަސީލަތްތައް ބެލުމާއި ކައުންސިލްތަކުގެ ވެބްސައިޓް ލޮގިން އެކްސްޕާރޓްތަކާ އިތުރަށް ޢަމަލުކުރާ ވަސީލަތްތަކުގެ ހަމަޖެހުމާ ބެހޭ ގޮތުން ކައުންސިލްތަކުގެ ޑޭޓާބޭސްގެ

ހިއްސާކުރުމަށް ބަޔާއި. އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގައި ވެސް ދަންނަވާފައިވާނީ މިހާރު އެއްކަލަ ރަށްރަށުން އެބައުޅޭކަން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށާއި ބިން ހޯދުމަށާއި އަދި ރަށްރަށުގައި އަތޮޅުތެރޭގައި މުޅި ޤާނޫނުތަކުން ހުންނަ ފަޅުރަށްތަކުން ވެސް ދަނޑުބިން މީހުންނަށް ޚިދުމަތްތަކަށް ހޯދުމަށް ބަހައި ކައުންސިލްތަކުން ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތްކުރާކަމާއި އެކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ރައީސްގެ ސަމާލުކަމަށް ވެސް ކުރީގައި ގެނެސްފައިވާނީ. އެހެންނަމަވެސް، މާ ބޮޑަކަށް މިދެންނެވިގޮތަށް އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކަށް އެހާބޮޑަށް ފުރުސަތުކުރިވެގެންނެއް އަދި މިވަގުތަކަށް މަސައްކަތްތަކެއް ނުހެއް ކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ކައުންސިލްތަކުން މިދެންނެވިކަހަލަ ދަނޑުވެރިކަމުގެ ވަރަށް ގިނަ ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑުމެން އިންޑިވިޖުއަލީ ކައުންސިލްތަކަށް އެ ބާވަތުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކޮންޓްރީ އެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ވާހަކަދައްކަވަން މި އަންނަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ޕްރޮޕޯސަލްގެ ދަށުން ކޮންސެޕްޓްތަކާއި އެކީގައި މާ ބޮޑު ކަންތައްތަކެއް މިވަގުތަކާއި ހަމައަށް އަދި ނުކޮށް ކުރެވިފައެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝަފްޤީން އެބަހުރިތޯ އެއްޗެއް އިތުރުކުރައްވަން؟

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޝަފްޤީން އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ހަމަ އެގޮތް އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު އެންމެ ބޮޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ހަމަ އެއްކަލަ ބިންތައް، އެކި ފަރާތްތަކަށް ދަނޑުބިންތައް ދިނުމާއި ދޭން ބައެއްކަހަލަ ޚިޔާލު މަޝްވަރާކުރަމުން ކައުންސިލްތަކުން މި އެދެނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެލް.ޖީ.އޭއިން މިހާރު މަސައްކަތަކީ އެބަ ކުރައްވާ ޕްލޭނިންގ މިނިސްޓްރީ އާއި އެގްރިކަލްޗަރ އެކީގައި ކޮންސެޕްޓްކަމަކަށް ދިރާސާކޮށް އެސް.އޯ.ޕީ އެއްކަހަލަ ހަމައެކަނި މި އެބަ ކައުންސިލްތަކުން ބިންތައް ދޫކުރުމުގެ. ދެން ހަމައިން މިނިސްޓްރީތަކުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލަންޖެހޭ މިގޮތަށް ބިންތައް ދޫކުރެވިދާނެތޯ، މަޝްވަރާކުރެވިދާނެތޯ ބައްލަވާ ކަންތައްތަކެއް. ދެން އެހެންވީމާ، ކައުންސިލްތަކުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ މަސައްކަތްކުރައްވާ މި އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތާ ބޮޑުކުރަން ކުޑަކޮށް ހުރި މަސައްކަތްތަކުގައި އެ ބޮޑުވުން އެބަކުރޭ. ދެން އެހެން ވެސް އެ ވިޔަފާރިތަކާ ސަރުކާރުގެ މި އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެހާބޮޑަކަށް ރައްޔިތުންނަށް ކައުންސިލްތަކުގެ އިންވެސްޓްމަންޓު އެކީގައި ޕާޓްނަރޝިޕްތަކާއި ޓޮމް އިޤްތިޞާދީ ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން އެއްބާރުލުން ހަރަކާތްތެރިވުން އެކަމަކު. ދެން އެކަމަށް އިންވެސްޓްމަންޓް ކައުންސިލްތަކުން އަދި ޑިމާންޑްސްތަކަށް ބަލައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކައުންސިލްތަކަށް ކުރަންޖެހޭ ރަނގަޅު ފުރުސަތު ބޭނުންވާކަމަކަށް

އިޤްތިޞާދީ ކަންތައްތަކާއި ލާމަރުކަޒުކުރެވުނު ހިންގުމުގެ ކަންކަމަށް. އެލް.ޖީ.އޭއަށް ވެސް މިހާރު އަދިވެސް އެބަހުރި ވަރަށް ބައިވަރު ރިޕޯޓްސްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެއަށް ބޭސިކްކޮށް ކަންތައްތަކެއް، ދެން ސަރުކާރު ބަޖެޓުވެފައި އޮތީމަ ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫ އެހާމަވަރަށް ރިސޯޓުތަކުން ކަންތައްތައް ކުރަން. ދެން އެމް ވެސް އެ ވިދާޅުވިހެން ލާމަރުކަޒީ ކައުންސިލްތައް ބޭނުންވާ ތަކެތި ވަރަށް ބޮޑު ޚަރަދުތަކެއް ލާމަރުކަޒީ ކައުންސިލްތަކުގެ ހުރިހާ ބަޖެޓަކީ މިސްކިތްތަކާއި ގިނަ ގޮތަކަށް ވިސްނުން ހުރި ދެ ވިސްނުމެއް އެ ވެސް ޖަވާބުދާރީވާ ގަވާއިދުތައް ބެހެއްޓި ދާއިރާގެ މިހުންނަ ދެން ބޭފުޅުން މިހުންނަން ވަރަށް ކަންތައްތަކާއި ބިލާ މިހުންނަން، އެ މިހުންނަން ދެން ހިމެނޭތޯ ކަންކަންތަކާއި ލާމަރުކަޒީ ކައުންސިލްތަކުގެ މިގޮތަށް އެ ކަމެއް ނެތީ ވަރަށް ކަންކަމުގެ ކިތައް ގޮތަކަށް ކަމަކީ މަސައްކަތް ނޫނީ މީ. ވަރަށް ފުރަތަމަ ރާއްޖޭގެ ލާމަރުކަޒީ މީހުން ފުރިހަމަ ގޮތެއް ފެނިގެންދާނެ ދެން ތަފާތު އިންސާނުން ކަމާއި މި ކަމަށް ލާމަރުކަޒީ ކައުންސިލްތަކުން މެދުވެރިކޮށް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ ބަދަލު ގެނައުން ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ވަރަށް ފުރުސަތު ފޯރުކޮށްދިނުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދަށް.

މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް. އާދެ! މަޝްރޫޢަ އިނގޭތޯ ހަމަ އެލް.ޖީ.އޭގެ ދި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ހަމަ ވަރަށް ބޭނުން. ލާމަރުކަޒީ ހަމަ ސަރުކާރުން މި ރާވާ ކަންކަމަށް ލާމަރުކަޒީ ކަންކަން ހިންގުމުގައި އެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަން ލާމަރުކަޒީ ތަރައްޤީކުރުމަށް ޖަހައި މުޙައްމަދު އެ ވިދާޅުވުން ލާމަރުކަޒީ ހަމަ އެލް.ޖީ.އޭއަށް މިކަން އެންމެ ގޮތުން އެންގެން ބެހޭ އެލް.ޖީ.އޭ ކަމަށްވާތީ. ލާމަރުކަޒީގެ ސުވާލަކީ، ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ ވަރަށް ގިނަބައިގެ ދެކެވުން އަންނަނީ މިހާރު ކައުންސިލްތަކުގެ އެއްބާރުލުން ވަރަށް ދަށްވެފައި އެއީ މިފަދަ ބައެއްފަހަރު އިންތިޚާބު ނުވާ ތިބި ކައުންސިލްތަކުން ކޮންމެވެސް ޚާއްޞަ މިކަން ކުރެވޭނެ މިނިސްޓްރީގެ ވަރަށް ބާރެއް ވަކިކުރުމަށް ބޭނުން އެކަން ދަތިވެގެން އާދޭ. އެއީ އެއް ސުވާލު އިންނަމާ. އެހެން އެއްވެސް ވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ގެއްލި މި ބަލަހައްޓަން ކަންކަން ކުރަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ ދެން އަނެއްކާވެސް މި ޤާނޫނު 19 އާ ހަމަ ގުޅިގެން ހަމަ ކައުންސިލަކަށް މިކަންކަން ކުރަން މިޖެހުނީ، ދެން ޤާމަރުކަޒީ ގޮތުގައި އޮޅުވާލައި މިސާލަކަށް މި އިންތިޚާބަށް މިއަދަށް ހުސްކުރުވާފައި އަމިއްލަ ފާހަގަކުރުން، ދުވަހުގައި މިހާރު އަދިއެއްގެ ބަޔަކަށް ވަކިވުމަކީ މި ކަމަށް ލާމަރުކަޒީ އިންތިޚާބު ނުވާއިރު ޖެހޭ ވާހަކަތައް، މިސާލަކަށް އެލް.ޖީ.އޭގެ ކަންބޮޑުވުން ވެސް ލާމަރުކަޒީ މިހާރު ވަރަށް

ބޭނުން ބޭނުންވާނެ. އަދި މި ކޯވިޑް 19 އިން އަދުގަނޑުމުން ސަލާމަތްވުމަށް ބަލައި މިދަންނަވަމުގައި ވެސް އުޅުގަނޑުމުން ހަމަ ލިބި ބޮޑަށް ގޮވައިގެން ދުނިއާގެން އިންސިޔާޖް މިހާރު ނަގައިގެން ވިހަސް މިކަންކަން ކުރެވޭނެ ކަންތައްތަށް ގޮތުގެ އެބަ ހަމަޖެހިސަންޖީ ކަމަށް އަދުގަނޑު ދެކެން. ހަމައެކަނި ސަރުކާރުން ކުރާނީ އެކަންޏެއް ނުވާނެ މި ޖާމިޢާގެ ގޮތުގައި މިކަންކަން، އެ ޖާމިޢާގެ ކުރިމަގަށް އަތޮޅުތަކާއި ރަށްރަށުގައި މިކަން ކުރެވޭނެ ޓެކްނޮލޮޖީސަޕޯޓް އަދުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރުވިލަ އެކަންކަން ކުރެވޭނީ. އަދި ބައެއްގެ ހާލަތު ދަށްކަން އެކަންކަން ކުރުމަށް ބަލައި. އެހެންވީމާ، އެލް.ޖީ.އޭގެ އެހެން ވަރުގެ ބިނުވެރިކަމެއް އެބައިންނާ ދުނިޔެއާމުން ކަންބޮޑުވުމެއް އެބައިންނާ މިހާރު މިދަންނަވަމުގައި ކައުންސިލްގެ އިންސިޔާޒު ވެސް ޤަސްދުވާ ގުޅިގެން ބީ ޓީޗަރުންނަށް އެކަންބޮޑުވާ ކަމެއް އިންނާ. އަދި ދެން މިހާރު އަދުގަނޑު ފުރަތަމަ ސަލާމެއްގެ ގޮތުގައި ދީ ސަލާމް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިޖްތިމާޢީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދުގެ ސުވާލަށް ޖަވާބު އަރުވުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އަސްލުގައި އިންޓަރނެޓް ޚަރަދުވުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ސަބަބު ކޯލިޖު ހުރި ކުރުވުމުންދާ މަސައްކަތުގެ ސިފަ ގޮތުންނަކީ ކަމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިދަންނަވައިދެއްކި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދައްކާލަން ބަނދަށް ވާހަކައެއް ކަންނޭނގޭ. އެހެންވީމާ، މާ ދިގުކޮށް އެ ވާހަކަ ދެކެވިދާނެއްކަމަށް ބަލައި އަޅުގަނޑު ހަމަ އެލް.ޖީ.އޭގެ ބޭފުޅުން އަރިހުން އެދެން ވިހާ ވެސް ކުރުކޮށް އެކަމަށް ބޭފުޅުން ދެއްކެވުމަށް ހަމަޖެހޭނެއްޔުން. އަދި އިޖްތިމާޢީ އެހެން މެންބަރުން ވެސް ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގެން ތިއްބެވީ. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ގަސްދުކުރަނީ މިރޭ 1 ގަޑިއިރުން މި ބައްދަލުވުން ނިންމާލަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެށުނީ 8:07 ގައި މިހާރު 8:35.

މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު އެހެން ފުރުސަތަކީ އެހެންނަމަވެސް އިނގޭތޯ. އަދި މިދަންނަވައިދެއްވި ހަމަ ކުރިއަށްދާން ހަމަ އެލް.ޖީ.އޭއަށް އަންނާނީ ޕޮލިސީ ހަމަ މިދަންނަވައިގެ އެ ސަރުކާރުގެ ވެސް އަނގަ ޕޮލިސީ ހަމަޖެހިފައިވާނެ. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ހަމަ ކަންބޮޑުވާތީވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެލް.ޖީ.އޭއިން އަހަން ޖަވާބު ދެއްވުން އަޅުގަނޑު އެދެން ކަންތައްތަށް އެއް ބޭފުޅަކު.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް އާދަމް ޝަރީފް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކައުންސިލްތަކުން އެއްބާރުލުން ނުލިބޭ، ގައިމު ވެސް ކޮވިޑުގެ ހާލަތާ ގުޅިގެން މި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި އެއްބާރުލުން ނުލިބޭ އެއްވެސް ކައުންސިލެއް އަޅުގަނޑަކަށް ފާހަގަކުރެވިފައެއް ނުވޭ. އެހެން މި ދުރުން އަޅުގަނޑުމެން ރަޢީސް ކުރީގެ ވިދާޅުވި، އެ ރޭ ވިދާޅުވި މާދަމާ ރޭ ޕްލޭނަށް ބޭނުމާ ރައްޔިތުގެ އެއްވުން ރަށެއްގައި ކޯޓުންޕީވިއްޔާ ކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މާދަމާ ރައުން ކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެދުވަހު ހުރިހާ ރަށު ކައުންސިލަކާ ގުޅިގެން ހަމަ އެއްދުވަހުން އެދުވަހު ހުރިހާ ރަށަކުން އެ ބޭފުޅުން ނިކުންނަވައިގެން ފިހާރަތަކާއި ކޮޅު ހުރި މިންވަރާއި ހަމަ ހުރިހާ އެއްޗެއް ބައްލަވާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ދެއްވި. ...ކައުންސިލްތަކުން އެއްބާރުލުން ނުލިބޭކަން، އެކަން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ކުރިއަށް ދާކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި ނުކުތްތަން އެއް މަސައްކަތެއް އެއީ ދެއްކެވުމެއް ނިމިގެންދާކަމަށް، އެހެން ކޮމްޕެނީތަކުން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހަމަ ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި ވެސް ހަމަ އެއް ވަގުތެއްގައި ބަލައިލަދީ މިހާރު އެކަން ނިމިގެންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކައުންސިލް ހުރީ މިދިޔަ ހަފްތާގައި ވެސް ހަމަ އެ ކޮމްޕެނީތަކާ ދިމާވާތީ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ހަމަ ކުރިން ހުރީ ހުރިހާ ރަށެއްގައި ސިފަވާ ބައެއް ކުރެވިފައިވާ ކައުންސިލްތަކުން ބޭނުންވާ ވަރަށް ރަނގަޅަށް މި މަސައްކަތްތަކުގައި ނުކުތްނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ދެކެން ރަނގަޅުކަމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝަމްދޫން އެބައޮތްތޯ އެއްޗެއް އިތުރުކުރައްވަން؟

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޝަމްދޫން ޢާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން އޮތީ އަޅުގަނޑުމެން ރަށު ލޮކްޑައުންގައި ސޯޝަލް ޑިސްޓަންސިންގާއި މިކަންތައްތައް ހުރުމުގައި ވެސް ހަމަ ހުރިހާ ކައުންސިލްތަކުން ވެސް ވަރަށް އެއްބާރުލުން ލިބޭ. އެކަމަކު މިގައި ދެންނެވި ޕާޓަނަރޝިޕެއް މި ސިޓީޒަންސްގައި ވަރަށް އެޖެންސީތަކުގެ ކަމަކީ ވާނީ ހާލަތްތަކުގައި އެކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެކަމަކަށް. މިސާލަކަށް، މި ސިޓީޒަންސް ގެއްލޭކަން ގާތުގައި، ޕަބްލިކްގައި ހަމަ ދެކެވޭ އެއް މި ޑިސްޓްރިކްޓަށް ކޮށްލީ މިސާލަކަށް ހަމަ، ހަމަ މި ބޮޑު ޕޮލިސީތަކެއް ޕޮލިސީ ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުގެ ވެސް ނޫނީ މިސާލަކަށް، ހަމަ މި ބޮޑު ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރގައި ދެކިގެން ޕްރައިވެޓްސެކްޓަރުން ވެސް ހަމަ ގާތުގައި. އެއީ ބަހައްޓަން ވާލޯޑު ނޫނީ ހިއްސާ ވެސް އަޅުގަނޑު ޑޭޓާ

ހުންނަ ހުރިހާ އެއްޗެހިތަކެއް ބަލާލައި އެބަދޭ. ދެން އަނެއްކާވެސް ކުރެއްވި ރިޔާ ވެސް ފަހަރެއްގައި ހުވަންވެގެން ވެސް ރައްޔިތުންނަށް އެއްޗެހި އެބަ ބަލަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަސްލު ސޯޝަލް މީޑިއާތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަފެނޭ ހަމަ އެއްކަލަ ހަނދު ބަސްތޯތަކާއި، ހަދުކާއި ހަނދުވާ މިކަހަލަ އެއްޗެހިތަކެއް ބާރު އެ ކަންތައްތައް ކުރަންވެގެން ކައުންސިލްތަކުން ސޯޝަލް މީޑިއާތަކުގެ އެއްޗެހިތަކަށް ހަދާކަން. އަދި އޭގެ އިތުރުން އެލް.ޖީ.އޭއަށް ވެސް ރިކުއެސްޓް އެބަޖެހޭ ބައްޓަންކުރަން ދިރާސާކުރަން ބެހޭ ކަންތައް. އެހެންވީމާ، މިގޮތުން ހަމަ އެޖެންޑާ ނިޔަމަތާދާ ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކުގައި ކުރިއްޔާ ދެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ޒަރޫރީއެއް ބަދަލު ކައުންސިލްތަކުން ހަމަ ނިކަމެތިން. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މުޤައްރިރު. އަދި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވައި ޝުކުރުދަންނަވަން އެލް.ޖީ.އޭގެ ދެ ޒިންމާދާރު ޢަޟުވަރުން ވަޑައިގެންނެވީމާ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ދެންމެގައި ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް އާދަމް ޝަރީފު ވިދާޅުވެދެއްވައިފި އެ ބާރުތަކުގެ ތަފާސީލުތައް 5 ސަރަޙައްދަކަށް ބައިސަލައިގެން ޒޯނު ޒޯން ސިސްޓަމެއްގެ ތެރެއިން ކައުންސިލްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކައުންސިލްތަކުގެ ގެންދަވާ ފައިސާގެ. ވަރަށް ރަނގަޅު ފައިސާ ދެއްވާގޮތެއް އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހެޅުއްވައި މި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއްގެ ފައިސާ ދެއްވާނެގޮތުގައި މުޤައްރިރު އެ ވިދާޅުވެއްޖެ. އަސްލުގައި މިހާރު ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިޔަށް ކަނޑައަޅާ ކޮބައިތޯ ބަލަމުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޖެހޭ ވަކިވަކި ކައުންސިލްތަކުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި އިނގޭތޯ މިކަމުގައި ދެން ހަމަ އިންޑިކޭޓަރު ގޮތުން އަދި ބަޖެޓުން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މުސްތަޤްބަލުގައި މި ތަނަކީ ދެން ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ވަޑައިގަތުމާއި އަސްލު ބެލުމުގެ ގޮތުގައި ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. ކުރި މުޖްތަމަޢުތަކުގެ މި ހުންނަނީ. ދެން އެ މުޖްތަމަޢުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އާއިލާތަކަށް ނިސްބަތްވާ ޖަމާޢަތް ވަކިން ހާއްސަކޮށް އެ ބާރުތަކުގެ ވަކިގޮތަކަށް ގެއްލުމަކީ އެއީ މުޖްތަމަޢަކަށް އޭގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިވެދާނެ ވަރަށް ނުރައްކާތެރިކަމެއް. އެހެންވީމާ، ކައުންސިލްތަކުން އަސްލު ބާރުވެރިކަން އަސްލު މަސައްކަތްތަކުގެ ވަޒީފާއެއް ގެއްލުމެއް ދެއްކުމަށް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ޒިންމާދާރު ގޮތުގައި

މިހާރު މި މަސައްކަތަކީ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީން ވެސް އެބަ ހުށަހަޅާ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ކޮމިޓީތަކުގައި ވެސް މި ވާހަކަތަށް އެބަ ދެކޭ. ދެން ހަމަ ހުރިހާ އެންމެން ވެސް މި މައުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް މި ދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޮފީހާ ބެލުންތެރިކަމުގައި މި އޮންނަނީ ކައުންސިލުތަކުގެ. ކައުންސިލުތަކަށް ކުރިއަށްދާން ވަރަށް މުހިންމުކަމެއް މިވެގެން ސަރުކާރަށް އެއްބާރުލުން ނުވަތަ ސަރުކާރުން އެ ކުރަންވާ މަސައްކަތަކަށް އެއްބާރުލުން ދެއްވުމުގެ ކުރިން މި މަޝްވަރާތައް އެކުލަވާލެވިގެން. ގޮތުން ފާހަގަކޮށްލާނަމަ މުސާރަ ކުރެވޭ މިންވަރާ މި ފާހަގަކޮށް ދެންގޮސް ވިޔަފާރީގެ ވަރަށް ބަރުދަނުގެ. އެ މަސައްކަތް އެބަ ކުރެވޭތަ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ކައުންސިލްތަކުން ގެވީ ފޮނުއްވަނީ ނިސްބަތުން ބަލައި އަދި އެން.ޑީ.އެމްގެ މިނިސްޓްރީއެއްގެ އެހީގައި ކުރެވޭ ބައެއް މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައޮތް. އެ ބާއްސަވާފައިވާ ހުރިހާ ވަރަށް ކައުންސިލްތަކާއި އެއްވެ ކައުންސިލްތަކަށް ވެސް ހަވާލުކޮށްފައިވާ އެބައޮތް. ދެން އަދި ބައެއް ރަށްރަށުގައި ބައްޔަކާހުރި ކައުންސިލްތަކަށް، މުސާރަކަން ވަސީލަތްތަކަށް، އެމްއާރުވާދީން ނިޒާމް އެ ރަށްރަށުގެ ބަނދަރުމަތީގައި ވެސް ގާއިމުކުރުމުގެ އެބަޖެ. ދެން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު ކައުންސިލްތަކަށް ވެސް ދޭ. މިއީ ޕާލަމެންޓަށް ކާރީތަކުގެ ކުރިމަތިން ދާ ކައުންސިލްތަކާއި އަދި އެން.ޑީ.އެމްއާއި މި ވިދާޅުވި ކައުންސިލްތަކަށް މި ބަޖެޓުން ކައުންސިލްތަކާ ހެދުމަށް މިނިސްޓްރީއާ އެކަމަށް ކުރެވޭ ކައުންސިލްތަކާއި ދޭތޯ ނުވަތަ ހަމައެކަނި އެން.ޑީ.އެމް އެކަނިވާތީ ކައުންސިލްތަކާއި ދޭތޯ؟ ދެން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ކައުންސިލްތަކަށް ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް މި ކޯޕަރޭޝަން ޕްރޮޖެކްޓް ސުވާލުގެ މަސައްކަތްތަކެއް އެބަދޭ. އެއްބަސްވުމެއް، ހަމަ ރަށްރަށުގެ ވަރަށް ގިނަ ކައުންސިލްތަކުން ވަރަށް ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި ހުރި ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލާ މިހާރު ސަރުކާރު އެހީތެރިކަމާ ކޯޕަރޭޝަން ޕްރޮޖެކްޓް ސުވާލެވޭ. މިހެން ދެންގޮސް، ރަނގަޅު އަދި ފަޅުވެރިކަން މިހެން ދެންގޮސްފައިގެ މަސައްކަތް އެއީ މުޅިން މަސައްކަތްތަކާއި ކުރުގައި ދެކޭތޯ. އެ މަސައްކަތަށް ރާއްޖެތެރޭގެ ބެހޭގޮތުން ނޫނީ އެ މަސައްކަތް ކުރާނީ ދިމަދިމާލުން އެ ކުރަމުން އެން.ޑީ.އެމްގެ ވެސް ތަފާސްހިސާބު؟ ތިޔަހެން ސުވާލުއެއްގެ ޖަވާބުގައި، މިހާރު މުޅި ސަރުކާރު މި ހާލަތުގައި ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން ޓްރާންސްޕޯޓް ހެދުން މި ދަނީ. އެގޮތަށް ރަނގަޅަށް ދަނޑުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރުމަށް ބަލައި ވަރަށް ބޭނުން ބޮޑުއެއްކޮށްގެން މި ދަނީ. މިހާރު ރަށްރަށުގައި އެކި ކައުންސިލްތަކުން ދެކޭފައި ހުރި ބޭނުންތައް އަދި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ދެކޭފައި ހުރި ފަޅުރަށްތަކާ، މިކަމަށް ހައުސިންގ ޔުނިޓްތަކުން ދެކޭފައި ހުރި ފަޅުރަށްތަކާއި ދަނޑުވެރިކަމަށް ހައުސިންގ ޔުނިޓްތަކުން ދެކޭފައި ހުރި ފަޅުރަށްތަކަށް އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ރަނގަޅުކަމާ ދެކެވުނުމުގެ މަސައްކަތްތަކާ އެއްވެސް ވަރަކަށް ކުރެވޭތޯ؟ މޮނިޓަރކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެއްވެސް ވަރަކަށް ކުރެވޭތޯ އަދި ކައުންސިލްތަކުން ދެކޭފައި ހުރި ބިންބިމުގައި ބިންތަކުގައި އެ މަސައްކަތް ކަމަށް ބަލައި އެންމެ ފަހުން ވަސީލަތް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖާގަ ވެސް މިއަދު އެ

ބިންތަކުގެ އެގްރީމެންޓްތައް މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އެއީ މި ދަންނަވާ މަޤްބޫލު ހާސިލުކުރާ ބިންތައް ތަންތަކުގެ އެގްރީމެންޓްތައް މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް ގޮވާލަން. ދެން އެ ކައުންސިލްތަކުގެ އެއްބާރުލުމާއި ޕްރޮޕޯޒަލް މިނިސްޓްރީއަށް މި ބޭފުޅުން އެލް.ޖީ.އޭ އިސްވެ ކޮށް އެ ކައުންސިލްތަކުން އެއްކުރާ ޕްރޮޕޯޒަލް މިނިސްޓްރީއާ ހަވާލުކުރެއްވުން އެއީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން އެ ކައުންސިލްތަކުން ކުރިއަށްދޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ފަސްވަނަ ސުވާލުއްޓަކައި، ފަސްވަނަ ކަމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑަށް ސަރުކާރުގެ އަސްލުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ބައެއް އިދާރާތަކުން، ވަކިން ހާއްސަކޮށް މިކަހަލަ ކައުންސިލްތަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ރިޢާޔަތްކުރަން މިހެން އުފައްދައި ކުރުމަށްޓަކައި އެބަ ކައުންސިލްތަކުން ދޭން. ހަމަ ކޮންމެ ދެވަނަ ފުރުޞަތު ދީ އިތުރު ކަނޑައެޅިގެން ހަމަ ޖާގައެއް ބަޔާނެއް ވެސް ހުރި ޓްރެއިނިންގއި އެބަ ބައްދަލުކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތު. ބައްދަލުކުރަމުން ސަރުކާރަށް ކަ ކައުންސިލްތަކުގެ ބައެއް ފާހަގަ ކައުންސިލުތަކާ އެބަ ފާހަގަ. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރެވުނު އެއް ކަމެއް އެއީ އަސާސީ ގޮތެއް ކަމެއް. އަދި ސިޓީގެ މެންބަރުގެ އެލް.ޖީ.އޭއާ ވަރަށް ބޭސްފުރުސަތު އެއް ކައުންސިލްތަކުގައި އެއް ކައުންސިލްތަކަށް ދަނީ. މިހަރަށް ކައުންސިލްތަކުގައި ބޭފުޅުން ހިމާޔަތްކުރަން މަސައްކަތް ކުރާ ކައުންސިލުތަކުގެ ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ ކިހިނެއްތޯ؟ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިސްމާޢީލް ދީފައި ފުރުޞަތު.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އެލް.ޖީ.އޭގެ ބޭފުޅުން ޖަވާބުދެއްވުމަށް. އެހެން ނުވަތަ ޝުކުރިއްޔާ. ނަން ލިޔުއްވާ.

<u>ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން ޖެނަރަލް ޝުކުރިއްޔާ ޢާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢާމިރު އިސްމާޢީލް. ފުރަތަމަ ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ ރަށްރަށުގެ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހިސާބު ހަމަ ވަރަށް ތަފާތު ކަމެއް. އެލް.ޖީ.އޭއިން އަޅުގަނޑުމެން އެ ޗާޓެއް ކަރަންޓްލީ ބައްލަވާނަން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ނޭޝަނަލް ލެވެލްގައި އޮތުމުން. އެއީ ހަމަ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް ހިއްސާކުރަން. ވީމާ ވެސް އަދަދަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކައުންސިލްތަކުން އެ ޗާޓެއް ނަޝަނަލް އެލް.ޖީ.އޭގެ ލިބޭގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ. އަދި ބަޔާންވާ ދައުރެއް ލިބިދީފައިވާ ބަދަލުތަކަށް މަޢުލޫމާތު ޕްރޮޓޮކޯލުތައް ކައުންސިލަށް. ދެން ވަރަށް ބޮޑު ބަޔަކު ވެސް އެލް.ޖީ.އޭގެ ދަފުތަރުން ހިމެނޭ ގާއިމްކޮށްދިނުމުގެ އަދި ނުވައެއް ހުރިހާ. އެކަމަކު ހިމަނާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއައްސާ ދަނޑިވަޅުން އުސޫލެއް ކޮށްލުމާ. އަދި ފޮނުވުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޗާޓެއް މަސްދަރުތައް ކައުންސިލްތަކުން އޮފީހެއް ގުޅުވިދާން. ދެން ވަރަ ފާސްކުރުމުގައި އެކި ވަނަގައި ތަފާސް ފަރާތްތަކެވެސް ފާރަވެރިކަން ކުރަން އެހީތެރިކޮށް ތަރައްގީ

އެހެންނޫނީ ތަރަހަ އަތޮޅުއިދާރާ މީހުން އެކި ތަނުގައި އެކިގޮތަށް އަމަލު އެބަ ހުރޭތޯ. އަސްލު މިވާގޮތަކީ ތަނު ލޯކަލްގައި ހުރިހައި މިއޮންނަ ބޭސްކެޕޭސިޓީއަށް މި އޮންނަނީ ވަރަށް ބޮޑު ބާރުތަކެއް ދީފައި ތަނާ ލޯކަލްގައި އެ މީހުން ހުރިން ބޭނުންވާނީ ކޮންކޮންބައެއްކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެކި ތަނުގައި ގޮތަށް އަމަލު އެބަ ހުރޭތޯ. ބައެއް ތަންތަނުގެ ބޭސްކެޕޭސިޓީއިން މި ނިންމަނީ އެ ތަރަހަ އަޅާ ކޮންމެ ބައަކު ހަމަ ޖެހިގެން ޖެހޭކަން ބަޔަކަށްޖެހިގެން ޑޮނޭޝަންތަކުގެން، މިސާލަކަށް ކޮން ތަރަހެއް އަންނަ ބައެއްކަމާ، ކޮންމާކަނަކާ ދަނީ މި ހުރިހާ ކަންތައްތަކާއި ނިޒާމުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ ހުރިހާ ކަންތައްތަކާއި ވެސް އަސްލު އެ ތަރަހަކުން އެ ކުރަނީ އެ ތަނުގެ ކަންތައްތަކަށް ބަލާފައި އެ ތަނެއްގެ ބޭސްކެޕޭސިޓީ ނިންމަނީ އެކަން އެގޮތަށް ކުރަން. އެހެންވީމާ، ނިންމާފައި ދެން އެކޯ.ޕޮލިސީއެއްގައި އެ ބޭފުޅުން ތަފާތަށް އެދިނީމަ އެކޯ.ޕޮލިސީއެއް އެއީ ކޮންމެހެން މީހުންގެ ދުވަސްވަރުގެ ކަމެއް ކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ގޮތަކަށް ނޫނީ ފެށިގެން ދަނީ ކަންތައްތަކާ ނުހުރެވޭ އެކަހެރި. ދެވަނަ ގޮތަކަށް އެ ތަރަހަ ބާރުތަކާއި ރަށުގެ ރިސޯޓް އޮފީސް، އެ ތަނުގެ ރާއްޖެއިން ތަރަހަ ކޮމެޓީ އަށް އެ ބޭނުން ބާރުގެ ބޭފުޅުން އެއީ ރިސޯޓް ތަރަހަކުން ޖެހޭ ބަޔަކުބޭނުން ޖެހިގެން ވަރަށް ބޮޑު ތަރަހައްދުގައި ހިމެނޭ އެ ތަނުގެ ތަރަހަ ނިންމާލީ. އެއީ ހަމަ އެ ތަރަހަ މާލެއިން ބޭނުން ރާއްޖެއިން ތަނަށް ވަކި ވަކި ގޮތަކަށް ރަނގަޅަކަށް ބޭނުން ކުރުމަށް މިސާލަކަށް ބޭސްކެޕޭސިޓީ ކަނޑައެޅިގެން ބޭނުމެއްގެ ގޮތުން ތަރަހަ ބާރުތަކާއި ތަފާތުކުރުމުގެ ނިޒާމު އެކަމަކު ރިސޯޓް ވާނަމަ ވެސް ތަރަހަ އެބަ ހުއްޓޭ. ދެން އަދި ބޭސްކެޕޭސިޓީ، ކޯޑުނަމާ ސޮނާރު ތަރަހަކުން އަސްލު ތަރަހަ ބޭފުޅުން ހަމަ ނިންމުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަރަހަ އެކީ ބޭސްކެޕޭސިޓީ ތަރަހައްދުގައި ހިމެނުމަށް ބޭނުން ކުރެވޭނެ. ޖުމްލައަކަށް ބުނާނަމަ ތަރަހަ ވިޔަސް ބޭސްކެޕޭސިޓީ ބަރިޔާ ބޭނުން ކޮންމެ ތަނަކަށް ގޮތުގައި ހަމަ ބެލެވޭ ތަރަހައްދު ނިޒާމުގެ ސަބަބުން ހިމެނޭ ކަމަށް ބޭނުން ކުރާ ބާރު ތަރަހަކުން ކަނޑައަޅަނީ ތަނަކަށް ފާސްކުރާ ބާރުތައް ރާއްޖެއިން ބޭނުމަށް ބޭނުންވާ އެ ތަރަހަ ދަށުން ހިމެނޭ. ޖުމްލައަކަށް ބުނާނަމަ ސަރަހައްދުގެ ބޭފުޅުން ބަލަނީ ތަރަހަ ރިސޯޓްގެ އެ ތަނަށް ބޭނުން ދިނުމަށް އެ ތަރަހަ ބޭސްކެޕޭސިޓީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަރަހަ ހިމެނިގެން ދާނެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަތޮޅުތެރޭގެ ހިޔާލު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިޔާމް ފާހަގަކޮށްދެއްވި އަޅުގަނޑު ސިޓީގެ މާލެއާއި ބޭސްކޯޓުގާއި ދެކޮޅުގައި އެ ހިނގައިދިޔަ ކަންތައް ބޭނުމަށް ކުރިއަށް. އެހެން ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުން އެހެން ވެސް ކަމެއްކުރުން މިއުޅެނީ އެބައޮތްތޯ؟

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޝަމްއޫން ޙާމިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ މިފުރުޞަތު ދެއްވީތީ، އާދެ މިހާރުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކައުންސިލްތައް ޤާއިމް ވެގެން ދިޔައީ އެ ކަމުން. ދެން އާދެ މި ހަމަހިމަނާ އަލަށް އުފެދޭ ސިޓީތައް މި ކަހަލަ ސިޓީތަކަށް ހިސާބުތަކާއި ކުރިއަށް ނުދާނެ ކައުންސިލް ހުރި ސިޓީ ކައުންސިލުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ސިޓީ ކައުންސިލަކަށް ވެގެން ދެވޭނެ އަތޮޅުތަކާއި ހުރިހާ ކަމެއް. އާދެ ދެން އެހެން ސިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ތަފާސްހިސާބު ބަލާއިރު ރަށްރަށުގެ ބަޖެޓް ބައިބައިކޮށް އެކި ކަހަލަ ކައުންސިލުތައް. މިސާލަކަށް ސަރަހައްދީ ގޮތުން އަދި އިންތިޚާބީ ގޮތުން ވަކި ވަކި ކަންތައް ކުރުމަށް ކައުންސިލުތަކުގެ ފިޔަވަޅުތައް. ދެން އާދެ މިދެންނެވީ އެ ކައުންސިލްތައް ސިޓީއެއް ކަމަށް ވާނަމަ އަދި އެކަންކަން ބަލައިގަނެވޭނެ. ދެން ހަމަ ޖެހޭނީ މަޤާމުގައި ކައުންސިލުގެ އިދާރީ ގޮތުން ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާއި އަދި ބަޖެޓްގެ މަޤާމު. އާދެ، ރިޔާސަތުން ހިމެނޭ އިޚްތިޔާރު ކަމަށް ޤާނޫނީ މަޤާމުގެ ކައުންސިލުތައް ސިޓީ ކައުންސިލަށް ވާނަމަ މި ސިޓީކައުންސިލް ހިމެނޭ ކަމަށް ދެން ހުރިހާ ކައުންސިލެއް ވެސް ބޭނުން. ދެން އާދެ، މި ކަންކަން ވަކިން ދެކެވުނު ވާހަކަތަކެއް ހުށަހަޅާލަމުން ދިޔައީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ދެން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ތުލާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާން ހުސައިނަށް.

ތުލާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހިސާން ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ފުރުޞަތަށް ޓަކައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިޔާމް ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ކުރަން އަޅުގަނޑު ސުވާލު ކުރަން ބޭނުންވަނީ. އެއީ ދަށުން ބައިސިކަލް ކުރި އެތަކެއް ރަށުގެ ސިޓީގެ ޓޯކްޓަކަށް ހުރިހާ ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތް އެ ސަރަހައްދުގެ މަސައްކަތް ހިމެނޭ ސިޓީގެ މުއައްސަސާތައް ބަދަލުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ކަމެއް ހިނގާ ރަނގަޅަށް ދިޔައިމަ މާލިއްޔަތު ކަމެއް ކުރެވޭނެތޯ؟ ރައީސަށް ހިތަށް އެރި ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތް މިހާރު އަޅުގަނޑު. ހަމަ ރައީސްގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ވި ޢާންމު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަދި އެހެން ބޭފުޅަކު ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނެތް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ، ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ދެކޮޅުވިއްޖެ ކަންނޭނގޭ ވަކި ގޮތަކަށް މިހިސާބުގެ ވާހަކައާ އެއްޗެހި. ސަރުކާރުން ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވާ ސްޓިމިއުލަސް ޕެކޭޖުގެ ތެރެއިން އެބަހުރި ވަކި ޚާއްޞަ ފަރާތްތަކަށް އެހީތެރިކަން ދިނުމާއި އަދި ވިޔަފާރިތަކަށް އެހީތެރިކަންދިނުމާއި މިކަހަލަ ވަކި ކަންތައްތަކެއް. އޭގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑު ފެނޭ ހަމަ އިތުރަށް ތަފްޞީލުކޮށް އަހާލަން ބޭނުންވަނީ އެބަހުރި ފިޝަރީސް މިނިސްޓްރީން ފެނޭ ހާމަކުރައްވާ ލިޔުމުގައި ވަޅާ ގޮތް ޓްރާންސްޕޯޓް ސަބްސިޑީ ދިނުމަށް ބޭނުންވާ ސަބްސިޑީ ދޭނެ ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމެއް، އެ ޖެޓީ ސަބްސިޑީ ދޭ މިނިސްޓްރީން ކޮން ގޮތަކަށް ތޯ ހަމަޖެހިފައި ވަނީ؟ އެ ޖެޓީ ސަބްސިޑީ ދެއްވާ ކަމުގައި ވަނީނަމަ ޓްރާންސްޕޯޓް ސަބްސިޑީ ދޭނީ ކިހާ އަދަދަކަށްތޯ؟ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ގޮތުގައި އިންޝުއަރެންސްގެ ތެރޭގައި ކޮންކޮން މަސައްކަތެއް ސަބްސިޑީއަށް ވަދެވޭނެ ބޭނުންތަކެއް އަދި އެހެން ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ހަމަ މި ލާރި ދޫކުރުމުގެ ދުވަސް ބަލާއިރު ވަކި ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ވަކިން ވަކިން ކަމެއް ނުވެ ދާނެތީ، އެކަމަށް ވަރަށް ފުރިހަމަ ހަމަޖެހުމެއް ނެތް. ދެން އަޅުގަނޑު ފެނޭ ގޮތުގައި ވަކިން ވަކިން ޚާއްޞަކޮށް ގޮތެއް ނެތީ ފަހުން ދެން ވަކި ދުވަހަކަށް ހަމަޖެހިފައި. އަދި ވަކިން ކަނޑައެޅޭ ބެލުމުގެ ފިހާރަތަކަށް ސަރުކާރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަބްސިޑީ ފަރާތްތަކާ ދޭތެރޭ ވިޔަފާރި ކުރުމުން. ވަރަށް ބޮޑު ރެޔަކަށް ފޮނުވާލާފައިވާ ވިޔަފާރިތަކަށް ފުރިހަމަ ހަމަޖެހުމެއް އެބަހުރި ކަމަށް ފެނޭ. އަޅުގަނޑު ހީކުރަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު އިތުރަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތްތަކެއް ހަމަޖެހިގެން ބައެއް ކަންކަން ފެށިގެން ދާނީ. ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން ކިޔަވައިގެން ގޮސް ވަގުތު ދުވަސްތަކެއް ދާނީ ހުރިހާ ކަމަކީވެސް އަހަރެމެން ފަހުން. އެކަމަކު އަހަރެމެންގެ ކުރިމަތީގައި އޮތީ ވިސްނާލަން ބޭނުންވާ ވަކި ގޮތްގޮތް، ވަކި ގޮތްތަކެއް. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ އެއީ ވަކިން އިސްކަންދޭން ޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ފަހުން، ދެން މި ކަމަކީ މިއަދުގެ ވަކި ރާއްޖޭގެ ފުރިހަމަ ނިންމުމެއް ކަމަށް ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް ދެކެނީ. އެކަމަކު، ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ އިސްތިސްނާ ކަމަކަށް ހަމައެކަނި ފަހުން ބުނާނަން.

ރައީސުލްޖަލްސާ: ...

އެލް.ޖީ.އޭއިން އެގޮތް ނުވަތަ ޝަމްޢޫން ކޮންމެވެސް އެއް ބޭފުޅެއް ޖަވާބުދާރީވެއްޖެއްޔާ ރަނގަޅު. އަދި ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އެލް.ޖީ.އޭއަކީ ވަރަށް ބޮޑަށް ކައުންސިލްތަކަށް ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތަކާއި އެކިއެކި އެހީތެރިކަމާއި އެއް އަމާޒަކަށް މަޤްސަދަކަށް ކައުންސިލްތައް ހިނގާތޯ، ހަރަކާތްތެރިވާތޯ ބަލަހައްޓަން ހިނގާތޯ މަސައްކަތްކުރަމުންދާތޯ އިދާރާކުރުމުގައި އެ ބޭފުޅުން ލޯކަލް އެ ހުންނަ އިދާރާތަކާއި އެ ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ ސިޔާސީ އެކިއެކި އެއް ކުރުމާ ކައުންސިލްތަކުގެ އިމުރަން ތަފާތު ކައުންސިލުގެ އަދިއެހެނިހެން ތަފާތު ކައުންސިލް ކުރަނީ ގޮތާއި ތަފާތުކަމާއި މި ކައުންސިލް ދައުލަތުގެ ވިސްނުމުގައި މި ބޭފުޅުން ގެންގުޅުއްވަނީ. އެހެން އަޅުގަނޑު ބަލާލަން ބޭނުން.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޝަމްޢޫން އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝަމްޢޫން. އަޅުގަނޑު މިއީ އެއްކަލަ ޓްރެއިނިންގ ކައުންސިލަރުންނަށް މިދިޔަ ވަރަށް އަސާސީ ޓްރެއިނިންގތަކުގެ ބާވަތުގައި މި ބިނާ އަދުން ޕްރޮސެސްގައި ވެސް މިހާރު ވެސް އެބައިން އަސްލު ތަރައްޤީކުރުމުގައި ފުރަމަތީގެ ބާވަތުތަކެއް ހަށްދަން ގޮތަށް އެ ކައުންސިލްތަކަށް ކައުންސިލަރުން ޝައުރުވެރިކަން ގޮތުގައި މި މަސައްކަތް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ކޮމިޓީގެ ޕްރޮގްރާމްގެ ބޭނުމަށް ވެސް، އެލް.ޖީ.އޭއިން ހެދި ޕްރޮގްރާމްގެ ބޭނުމަށް ވެސް އެބައޮތް. ދެން އެކަމަކު ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަށަ އެނގޭ މި ޕްރޮސީޖަރ ބަރަބަރަށް މިސާލު މި ދިރާސާކުރުމުގައި އެއް ކައުންސިލް، މިސާލަކަށް ކޯޑު ޕްރޮސީޖަރއާއި މަސްލަހަތު ހިނގާފައި ހުރިހާ ކަމެއް. މިސާލަކަށް ކައުންސިލަރުން މި ގަވާއިދުގައި އެކަމަކު ބަޖެޓުގެ ފިޔަވަޅު އެއްގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައި ހުރިހާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިސާލަކަށް ކައުންސިލަކަށް އެސް.އޯ.ޕީ ލިޔުމެއް އެއްކޮށް ޑިވެލޮޕްކުރުމުގެ ކައުންސިލަށް ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ތިމާވެށީ ރިސޯސްތަކުގެ މި ހުރިހާ. ދެން އެހެންވީމާ، އެކަކަށް ކައުންސިލަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަޖެޓު ޕްރޮސީޖަރ. އެކަމަކު ހަމަ ގަވާއިދުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުރި ދަރަޖަވެރިކަން ޑޮކިއުމަންޓް ގޮތުގައި ހަމަ މިނިސްޓްރީގެ މަޢުލޫމާތުތަކާއި ރަނގަޅަށް އެކަށައަޅާފައި ޕްރޮޓެކްޝަންތަކުގެ ކައުންސިލްތަކަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮގްރާމްތަކަށް އެބައިން. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހިފާނެ އެގޮތް، އާދަމް ޝަރީފް ހަރަކާތްތެރި ކައުންސިލްގެ މި ޖަވާބު ސަރުކާރަށް ކައުންސިލްތަކާ ގުޅިގެންވާ ގޮތުގައި ކައުންސިލްތަކަށް. އަޅުގަނޑު ހިއްސާކުރާ އަދި ކައުންސިލްތަކަށް ޑެވެލޮޕްމަންޓް މެނޭޖަރ ބޭނުމަށް ގުޅިގެން. ހަމަވަރަކު ވެސް އެލް.ޖީ.އޭއިންނާއި އަދި ނުކުއްތާއި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ސެކްޝަންގެ ޤަވާޢިދުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކައުންސިލަށް ޕްރޮގްރާމް މި ޖަވާބުދާރީ ކަމަކީ ކަމަށްބަލައިގެން. އެގޮތް އެއްގޮތަށް އެކަށައަޅައި އެއްބަސްވުމަކީ އެޕްރޫވްކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އާދެ އަދި މިއުޅުއްވީ އިނީ. އަންމިއުބާރަކަށްވާ. އާދެ.

ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޗެއަރޕާސަން އާދަމް ޝަރީފް އަބްދުލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނަ ޗާޓާސްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ނަގަން ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގައި އެ އެޑްރެސްކޮށްއެއް ރިކުއެސްޓް އަޅުގަނޑުމެން ސިވިލްސޮސައިޓީ ގްރޫޕްތަކުން މަސައްކަތްކުރަމުން މި އަންނަނީ. މިހާރު މި ދެންނެވި ރަށްރަށުގެ ދަނޑު ބިންތަކާއި މި ހުރިހާ މައްސަލަތަކާއި ވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގައި އޭގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަކީ. އެހެންނަމަވެސް، މިވަގުތު އެ ޕްރިއޯރިޓީއަކަށްވެގެން ބޭނުން ގޮތްސަހި މިއަދު މި ކޯވިޑާ ގުޅޭ ކަންތައްތަކަށް. ދެން ޕީ ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި ވަޒީފާ ގެއްލޭ މީހުންނާ ބެހޭ މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނުމުގައި ނަގަން ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގައި ހިމަނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިވަގުތަށް އެ ބާވަތުގެ އެޖެންޑާ ނަގައިގެން ނުވާނެ ނޫން. ޝަރުޠުތަކުން އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ފުރިހަމަކަމާ ޕްރައިއޯރިޓީ މި ދުވަހު ހަމަ މިވަގުތު ތިމާގެ ރިސޯސަސް މި ހުރީ. މިވަގުތު ފުރަތަމަ އިސްކަންދޭން ބަލައިލުމުގައި ކަންތައްތަކަކީ އިސްކަންދީގެން ކުރަން ޖެހޭ ކަންކަން ހުރިކަމުން މި ދަނީ. އިތުރު ވާހަކައެއް ނެތް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން އެހެން ބޭފުޅަކު ފުރުސަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް އެއްފަހަރު އަޅުގަނޑު ހަމަ ވާހަކަދައްކަން ބޭނުން ދިރާސާގެ ސިޔާސަތު ޖަމާޢަތްތަކާއި ވެސް ސިޔާސީ ގޮތުން މީޑިއާއިން ކޮމެންޓަކަށް އެއްޗެއް ހަމަ ހާބަ އިޚްތިލާފު އެބަ ދެއްވާ. މިސާލަކަށް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މި އަންނަ ނިޔަލަކާއި ބޯޑު ނިޔައްކަލާއި އައިޓީ ފަރާތްތަކުން އެޕާޓީތަކާއި ހަރަކާތްތަކާއި މަސައްކަތްތަކެއް ބޭނުމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ރަށްފުށުގައި ހަމަ ބޮޑު އެހީތެރިކަން ކުރާނެ ފުރުސަތު ވެސް މި ގެންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑަށް ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކަކީ ސިޔާސީ ހަމަ ގަވާއިދު ބޭނުން މި ގެންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި އެއްކޮށް މަޖިލީސް ފެށިފަހުން ދިރާސާ ވަރަށް ކަންކަން ވާހަކަދެއްކިއެވެ. މިސާލަކަށް ދަރިވަރުންނަށް، ދަރިވަރުންނަށް ހިނގައި ވާހަކަ ނުލިބޭ ކަމަށް ސިފަކޮށް ބިލުގެ އެއް ދަރަކަށް. މިސާލަކަށް ހަމަ ހިންގާ ގާއިމުގައި އެކަން ފުރިހަމަގައި ވެސް ހިމޭ އެއްޗެއް ޖެހޭނެކަމަށް. ނުލަމާ ހިންގާ

ގެއްލުގައި ރަނގަޅު އޮންނަ ކޮންމެ ގޮތެއްގައި ހިއްސާކުރާ އެއްކޮށް ޕަސެންޓުގެ. 50 ގޮތަކީ 50 ޕަސެންޓުގެ ވައު ހަދާވައިދީ ކަމަށްވާނަމަ ގޮތެއްގައި ހިއްސާކުރުމުގެ އިތުރުން ހަމަ ފޯރުކޮށްދޭ ގިނަ އަދަދެއްގެ ޕަސެންޓުގެ އެބަޖެހޭ. މިސާލަކަށް ކައުންސިލުތަކުން ހަމަ ތަފާތުކުރުމަށްޓަކައި ހާލަތު ދޭށީއަށް ތަފާތުގައި ބަނދަރުގާ ފުށުގައި ހިއްސާކުރަން އިތުރު ކައުންސިލުތަކުން 1700 މިލިއަން ރުފިޔާ. މި ދަރަޖަ އިސްވެ ތަފާތު ހިމެނޭ ވިސްނުންތަކާއި އަދިއާސޯސަރީއާއި އުސޫލަކީ ރިޕޯޓު ކައުންސިލުތަކުން ދެކޮޅުހެދުމާއި ދިމާވަނީ، މި ގޮތުން އަދަދުތަކުން ބަޖެޓު ފައިސާ ވަގުތުގައި ދެމެހެއްޓުން ބޭނުންވާ ގުޅުމެއް ތަފާތުކޮށްދޭ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ވެސް ހަމަ ކައުންސިލުތަކުން އެކަމުގެ ރިޕޯޓުތައް ވަރަށް ބޮޑަށް މާލީގޮތުން ފުދިގެން ދާއިރާއިން ގޮތުގައި ކަރުދާހުގެ ވަސީލަތް. ހަމަ އެޅުމަކީ ހަމަ ވެސް ބަދަލުކުރަން ކައުންސިލުތަކުން ސިޔާސީ ވިސްނުންތަކުން އަދި ފުރިހަމަ ހިސާބުން ހާސިލުކުރުމަށް މި ބަދަލުތަކަށް. ފުރަ އެއްބަސްވުމަކާއި ޚިދުމަތްތަކާއި ތަރައްޤީއަށް އެކަށީގެން އިތުރު. ކައުންސިލުތަކުން ތަފާތު ބޭނުންތަކަށް ލިޔުންތަކުން ހިމެނޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ދަށުން. އެކަމަކު ހަމަ ކުރީގައި ފަސޭހަ އިހްތިރާމް ހުރި ކުރިން ކުރުމަށް ކައުންސިލުތަކަށް ބޭނުންވާ ކޮންމެ ގޮތެއްގައި ފުރިހަމަ ބަޖެޓުގައި. ގުޅިގެން ކައުންސިލުތަކަށް ކަމުގެ ބަދަލުކުރުމުގެ ހަމަ ކާމިޔާބު ވެސް ނުލިބޭ ގޮތަށް. ލާމަރުކަޒީ ޤާނޫނުގެ ރޫހާއި ތަރުތީބު ކައުންސިލުތަކަށް ދެވޭ ކުރިމަގުތައް ބަޔާން ކުރެވޭނެ. ކޮންމެ މަސައްކަތެއް ކުރަން ފަސޭހަ ވަގުތެއް ބޭނުން ވާނަމަ މި ރަށުގައި ކަނޑައަޅާފައި އޮތް ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން. ބައިވެރިވުން ކައުންސިލުތަކުގެ ދައުރު ދަށުން ކުރެވޭ ކަންތައްތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ރަށުގެ މަސައްކަތްތައް ރަނގަޅުކުރުމާއި ގުޅޭ ގޮތުގައި. ބަޖެޓް ފައިސާ ދިނުމަށް ވިސްނަން ޖެހެނީ އެ ކައުންސިލުތަކުގެ ފުރިހަމަ ދައުލަތުގެ ތަރައްޤީ ކަމުގެ ބޭނުމުގައި. ވީމާ އެކު ކައުންސިލުތަކުން ކުރާނެ ކަންތައްތައް ހަމަ ކުރިން ބަލަން ޖެހޭ ގޮތަށް ކަމަށް ބޭނުންތަކެއް ހިމެނޭ ދެން ހުރި ބޮޑެތި ތަފާތުތައް ހުރެ އެހެން ހުށަހެޅުން ކަމަށް. ވީ ގޮތަށް ހުށަހެޅުން ކަމުގެ ފައިސާ ދޭން ކަމަށް. ބަޖެޓުގެ އަދަދު ރަނގަޅު ވަރަށް ބޮޑު މިންވަރަކަށް ހަމަ ވެސް ހަމަ ކައުންސިލުތަކުގެ ކަމެއް ވީ ކޮންމެ ގޮތެއްގައި ހުރި އެއްވެސް ހިސާބަކުން. ލާމަރުކަޒީ އެ ގޮތަށް ބޭނުންކުރަން ފެށުމަށް ފެށުމުގެ ފުރުސަތު ދޭން. ބަޖެޓުގެ ކުރިއަށް ބައިވެރިވާ ގޮތަކަށް. ލާމަރުކަޒީ ކަމުގެ ރަނގަޅު ބަދަލުތަކެއް ހިމެނޭ ގޮތަށް. ދެން ހަމަ ހިސާބުތަކަށް ބަލާއިރު ޕަސެންޓު ބަދަލު ކަމަކީ ވެސް ލާމަރުކަޒީ ތަފާތު ޚިދުމަތްތަކަށް. ފެށުން ކައުންސިލުތަކުން ހުށަހެޅުން. އެ ގޮތަށް ބަޖެޓުގައި ކައުންސިލުތަކަށް ދޭން އިއްވާ ވިސްނުންތަކާއި ގުޅޭ މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ ގޮތަށް.

އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މި ބޫލުން ފާހަގަކުރައްވައިދީ ކަންތައްތަކުގެ އަދި ބޭގަރ ސިވިއްރިޔާތުން މި ހުރި ކަންކަމާ މި ކުރައްވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ރިފޯމްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާއިރުގައި އިސްލާހުކުރެއްވިއްޖާ މި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ހައިލައިޓްކުރާނަން. އަދި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާނަން. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ރަޝީދަށް.

<u>މައްޗަންގޮޅީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ފެށޭ ހަމަ މުޤައްރިރު މި ވިދާޅުވުން މިކަން އަހައިސް ވަގުތު އަހައިސްތެރިކަމުގެ ކުރިން މި ތަޢާރުފުކުރެއް ވާން މި ދުށީ. ފަރާތުން ކަމަކާއި ކޮމިޓީގައި ފެށޭ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ދުނިޔޭގައި މިހާރު މި ކަންކަން މިހިނގާދޭން. ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމަ ޝިޔާމް އަދި ހިސާން ހުސައިން ހަމަ އެ ވިދާޅުވުން ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކޮށްލައި ހުރި ދަނޑުވެރިއާ އެ ބޭނުންކުރާ އާގެ މައުލޫމާތު އަދި މަސްވެރިކަމަށް އެ ދޫކުރުވުމަށް ހުރި ރަނގަޅާ އަދި އެ ހުރި ތަނބުކޮށްގެ އާގެ މައުލޫމާތު ހޯދުން ފެށޭ މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމަކަށް ވާކަންނޭގެ. އެއީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ފެށޭ ހަމަ މަސައްކަތްކުރަނީ. އެކަމަކު އެލް.ޖީ.އޭއިން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅުކަން ގެނައިގެން އެ އިންފޮމޭޝަން ހޯދުން އެއީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަންތައްގެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ހިނގާ ހުރިހާ ޕްރޮގްރާމުތަކެއްގެ ފެށޭ އެންމެ ބޮޑަށް ދުނިޔަގަނޑުގެ ދަތުރުން އެ ކަންކަން. ދުނިޔަގައި އަދި އެ ކަންކަން ހިނގާ ތަނުތަން ބަލައި އަދި އެ ތަނުތަން ނުހިނގާ ތަނުތަނުން އެ އަދާނުޖެހޭ ޕްރޮވިންސްތަކުގެ އަދާކުރުން ފިހާރަ އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ހުއްޓާލީ ދަނޑުވެރިން ތަނަކަށް ހުއްޓުކުރަން ޖެހުނަސް އެ ކަންކަން ކުރުވުމަށް އެންމެ ފަސޭހަވެގެންނުދާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން މި ފެށޭ އަވަހަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެށޭ ކޮމިޓީއަށް ފެށޭ އެއްގޮތަށް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ލިބޭނެ ގޮތް ހައްދަވައިދެއްވައިދީފާނަން ވަރަށް ރަނގަޅުވާނެ. ދެން އެހެން ކަމެއްތަކާއި ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅުކަމެއް ގެންދަވަމުން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

އާދެ! އެލް.ޖީ.އޭއިން އެބަހުރޭ ފާހަގަކޮށްލައްވާފައި ކަމެއް.

<u>ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ޗީފް އެގްޒެކެޓިވް އާދަމް ޝަރީފް އަޙްމަދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

އަޅުގަނޑު އާދަމް ޝަރީފް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭފުޅުންގެ މި އިރުޝާދާ އެއްގޮތަށް މި ދެއްވި މަޝްވަރާތަކާއި އެއްގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ނުނިމިހުރިކަން އަޅުގަނޑުމެން މި ފާހަގަކުރެވުނު މަޝްވަރާތަކެއް ނުވުމުގެ މަސައްކަތާއި ދެން މި ވިދާޅުވި ކަންކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އިސްކަންދީގެން ގާނޫނީ ބަދަލުތަކެއް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުތަކައި އެސް.އޯ.ޕީގެ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލާފައި މި ދަނޑުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އަމިއްލަފަރާތްތަކާއި ހުރިހާ ދާއިރާއެއް ކުރިއަށް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލާފައިވެސް މިހާރު ވެސް ހަމަ އޭގެ އުސޫލުން ހަމަޖެހިފައި ތަރުތީބު ކުރިން ޝަރުތުތައް ވެސް އެ ވިދާޅުވި އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުތައް ބާއްވާ ކުރިން މި ކަންތައް އިނގޭތޯ. މި މަސްއޫލިއްޔަތު އެއްކަލަ ތެރޭގައި މި ބޭނުންވާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އަދި ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ދަނޑުވެރިކަމާއި މި ކަންކަމުގެ އަސާސީ ކަންތައްތަކުގައި ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެން ދަރާފި ވެސް ހިއްސާކުރުމަށް ވަނީ ކުރިއަށް ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެނައީ ހަމަގައި އެއްކޮށް ދަނޑުވެރިކަން މި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަނގަޅު ކުރިއަށް ދިޔުމަށް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ހިއްސާކުރުމަށް މުޅި ކަމަކަށް އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ދެން އިތުރު ބޭފުޅަކު ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ނުވާތީވެ އެހެނިހެން މިހާރު 9:02 ވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލަން ހިފާނަން. ދެން ނިންމާލުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން ވަރަށް ކުރު މުއްދަތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިނީ ނޯޓިސްއަކަށް ވަޑައިގެން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރައްވާ ދެއްވި ކަމަށް ވާތީ އަދި މި ބައްދަލުވުމުގައި ވަރަށް ރަނގަޅަށް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބައްދަލުވުން ނިންމާލަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ސިފައިން ކަމުގެ ފުލުހުން ކަމުގެ ތަފާތު ކޮމިޓީއާ އެކީގައި މި ބައްދަލުވުމުގައި ދެ ބައްދަލުވުމުގެ އެހީގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ކައުންސިލުތަކުގެ ތަރައްޤީ ސިޔާސަތެއްގެ ޝުކުރިއްޔާ އަދާކޮށްލަމުން ރިޔާސަތުން ބައްދަލުވުމުގެ ބައްދަލުވުން ނިމުނީ ބައްދަލުވުމަށް ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ޝުކުރިއްޔާ

މާދަމާގެ ވަގުތެއްގައި މި ބޭފުޅުންނާ ހިއްސާކުރާނަން ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމް އަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.